

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

GRZUDZIĘŃ 2023 Nr 4-5 [108] BIULETYN SAMORZĄDOWY | EGZEMPLARZ BEZPŁATNY WWW.MSZANA.PL

ŚWIATU POKOJU, POLSCE SPOKOJU, GMINIE ROZWOJU,
LUDZIOM ZDROWIA I OBFITOŚCI W 2024 ROKU,
ŻYCZĄ

BOLESŁAW ŻABA
WÓJT GMINY MSZANA DOLNA

JAN CHORAĞWICKI
PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY MSZANA DOLNA

Czas podsumowań i życzeń

Koniec roku to czas podsumowań i życzeń. Jaki był ten rok? Chyba nie najgorszy. Udało nam się zrealizować zaplanowane inwestycje i rozpocząć te, które będą realizowane w ciągu kolejnych 2-3 lat.

Na ukończeniu jest przebudowa drogi powiatowej w Łętowie wraz chodnikiem i oświetleniem. Postępują prace realizowane w ramach dotacji z Polskiego Ładu przy modernizacji dróg gminnych: Zarębki w Olszówce, Kalety w Kasinie Wielkiej, Daniele Jędrzkowce w Kasince Małej. Ukończono przepust w Łostówce, oddano do użytku drogę na oś. Widzisz Dolne w Kasince Małej. W trakcie realizacji jest I etap kanalizacji sanitarnej w Olszówce, dobiega końca budowa sieci kanalizacyjnej w Rabie Niżnej. Na ukończeniu są także projekty dróg gminnych Gruszo-wiec w Kasinie Wielkiej i Kuzoki w Rabie Niżnej, na które pozyskaliśmy środki w wysokości 8 mln. zł z Polskiego Ładu. Postępują prace projektowe chodników przy drogach powiatowych w Olszówce i Kasinie Wielkiej oraz dróg gminnych (Kasina Wielka, Kasinka Mała, Glisne). Podjęliśmy działania w celu zaopatrzenia w wodę obiektów oświatowych. W trakcie budowy są studnie głębinowe w Kasinie Wielkiej, Olszówce i Łostówce, gdzie odwierty potwierdziły odpowiednią jakość i ilość wody.

Nie sposób wymienić wszystkich zrealizowanych zadań i projektów. Nie uniknęliśmy też zmartwień w kończącym się roku. Wciąż borykamy się z uciążliwościami wiążącymi się z zamkniętą drogą krajową 28 w Kasinie Wielkiej. Ten problem będzie wyzwaniem na najbliższe lata. W miarę sprawnie natomiast usunęliśmy skutki lipcowych nawałnic, przywracając przejezdną zniszczonych dróg i sprawność elementów infrastruktury.

W biuletynie samorządowym znajdziecie Państwo szczegółowe informacje o poszczególnych przedsięwzięciach, licznych wydarzeniach, ciekawych aktywnościach podejmowanych przez mieszkańców gminy i ich niecodziennych osiągnięciach.

Koniec 2023 roku przynosi nam zmianę władzy na szczeblu rządowym. Z zaciekawieniem i umiarkowanym spokojem oczekujemy na to, co przyniesie przyszłość. Jesteśmy gotowi podjąć współpracę z władzami każdego szczebla dla dobra gminy. Zmiany są wpisane w życie samorządowe i zwykliśmy je postrzegać w kategorii szansy do wykorzystania dla dobra mieszkańców.

Świadomi swojej tożsamości, bogaci w tradycję i kulturę, z rozbudowaną siecią społecznego wsparcia, wierzę, że ochronimy i przekazemy kolejnym pokoleniom uniwersalne wartości i wykorzystamy każdą możliwość w celu rozwoju infrastruktury publicznej.

Jaka jest kondycja gminy na koniec 2023 roku? Jestem przekonany, że dobra. Mamy dobry, bezpieczny budżet, bardzo niskie zadłużenie, co daje możliwość absorpcji środków

europjskich w kolejnej perspektywie finansowej. Kolejny rok nie podnosimy opłat za odbiór odpadów komunalnych.

W naszej Radzie Gminy panuje zgoda i wzajemny szacunek. Mimo różnic potrafimy ze sobą dyskutować i wypracowywać najlepsze rozwiązania. No i największa wartość, nasi mieszkańcy. W ostatnich latach obserwuję dynamiczny rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Gminie. Powstało wiele stowarzyszeń kultury i sportu, kół gospodyń. Liderzy społeczności biorą sprawy w swoje ręce, potrafią organizować się, angażować innych i korzystając z publicznych zasobów współtworzą ciekawe wydarzenia. Wiele inicjatyw podejmowanych jest we współpracy z sąsiednimi samorządami, w oparciu o międzysektorową współpracę organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorców i osób prywatnych. Cieszę się, że mogę Was czasem reprezentować, wspierać i z waszego wsparcia korzystać. Jestem dumny z Waszego dorobku, pomysłowości i osiągnięć na arenie regionalnej i ogólnopolskiej.

A skoro koniec roku, to czas też na życzenia. Życzę wszystkim mieszkańcom gminy, aby czuli się współodpowiedzialni za naszą małą Ojczyznę i dumni z jej rozwoju. Życzę otwartości na drugiego człowieka, zgody i miłości w rodzinach. Aby Boże Narodzenie było czasem spokoju, radości, ukojenia, a Nowy Rok przyniósł światu pokój, ludziom zaś dostatek i pomyślność.

BOLESŁAW ŻABA
Wójt Gminy Mszana Dolna

Gmina Mszana Dolna dba o zabytki

W 2023 roku nasza gmina pozyskała środki finansowe na remont zabytków. Dzięki środkom własnym gminy oraz dofinansowaniom ze źródeł zewnętrznych udało się wyremontować kapliczkę murowaną w Łętowie, pomnik główny na cmentarzu wojennym w Kasinie Wielkiej oraz kwaterę wojenną znajdującą się na cmentarzu parafialnym w Kasinie Wielkiej.

Świąteczny klimat w Krakowie

Jeśli wydaje się Wam, że do Świąt jeszcze „ho, ho, ho” tyle czasu – to pewnie dlatego, że Zagórzańskie Dziedziny świąteczny klimat prosto z naszej górskiej okolicy zapakowały i zawiozły do Krakowa. A dokładnie na „nasz” pierwszy świąteczny kiermasz, na który otrzymaliśmy zaproszenie do Centrum Handlowego M1.

WYDARZENIA

Radość wszelkiego stworzenia	4
III Zagórzański Jarmark Bożonarodzeniowy pełen atrakcji	8
Tej miłości nic nie rozdzieli, tego ognia nic nie zgasi – Złote Gody 2023	10
Zimowa poezja Wojciecha Kusiaka	12
Oczekiwany zimowy Gość	14
I Pochód Osób Niepełnosprawnych „Jestem! Czuję! Potrzebuję”	15
Święto Niepodległości – wspólne obchody w Mszanie Dolnej	18
Krystyna Kornaś wyróżniona Medalem Komisji Edukacji Narodowej	19
Niepodległość znaczone krwią	20
Podsumowanie sezonu w mszańskej sekcji hodowców gołębi	22
Zagórzanie dumni z Polski	23
Investycyjne wyzwania IV kwartału 2023	24

Gmina Mszana Dolna dba o zabytki i miejsca pamięci	26
Zimowe utrzymanie dróg na terenie Gminy Mszana Dolna	28
Zamiany w gospodarce odpadami	31
Plan wywozu odpadów dla poszczególnych sołectw w roku 2024	31
Spółcnicy z Mszany Górnej	32
Nowy Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mszana Dolna	34
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podsumowuje zrealizowane projekty	36
Nowe Centrum Zdrowia Psychicznego	37
Pożegnanie emerytowanych pracowników GOPS	38
#NIEOBOJĘTNI	39
Świąteczny klimat w Krakowie	42
Aktywna Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasince Małej	44
Wyjątkowe spotkanie w Dolinie Mszanki	45
II Bał Seniora 2023 – przeszedł do historii	46

Konkurs Gwary Zagórzańskiej	48
Agropromocja 2023 – pokazać to, co najlepsze	50
Agnieszka Kaleta stypendystką Prezesa Rady Ministrów	53
Incydenty z wilkami	53
Zagórzańscy seniorzy w Skrawku Nieba	54
Uroczyste rozdanie stypendium Wójta Gminy Mszana Dolna	56

SPORT

Medale dla Zagórzanek	57
Martyna Krzanik z Łętowego mistrzynią Województwa Małopolskiego w biegu na 600 m	57
Mitosz Malarz z nagrodą za wybitne osiągnięcia sportowe	58

WWW.MSZANA.PL

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.
ISSN 1734-8978

Radość wszelkiego

FOT. X.Z

Gdy w polach robi się już pusto i ostatnie liście spadają z drzew, a dni stają się już bardzo krótkie i często mgliste – myślimy o zbliżających się Świętach Bożego Narodzenia i Nowym Roku. Zwykle przychodzi też pierwszy śnieg i pomaga nam przenieść się myślami w inny trochę świat... Spróbujmy ożywić dawne wspomnienia (my starsi) i coś z nich przekazać młodym. A jest to przecież coś o wiele prawdziwsze i pewniejsze aniżeli setki obrazków i zdań, które pojawiają się przelotnie na ekran (ikach) podręcznych „komunikatorów”.

Późna jesień – czyli listopad

Nie lubimy zwykle tego miesiąca, jest rzeczywiście trochę smutny. Wcale nie poprzez wspomnienie naszych

zmarłych, których pamięć przecież nas mobilizuje do działania, choćby podtrzymywania i ulepszania teraz ich dzieła życia.

Krótsze dni, nieraz bardzo pochmurne i mgliste źle działają na nasze usposobienie. Rozmawiałem raz ze studentem z Hiszpanii, który studiował w Krakowie już parę lat – i powiedział mi, że co roku na 3-4 miesiące, właśnie na koniec jesieni i zimą, musi wyjechać do swej ojczyzny, bo się u nas zupełnie źle czuje. Podoba mu się Kraków, ma dużo dobrych przyjaciół, ale ta pora roku u nas jest dla niego całkiem nie do zniesienia!

A my sobie jakoś z tym radzimy. Dawniej to nawet było dużo lepiej to znosić, bo zajmowaliśmy się gospodarką i domem, które – akurat w tym czasie późnej jesieni – wymagały dużo pilnej pracy. To pochłaniało całkowicie

człowieka gospodarza, cieszył się z każdego zajęcia i dzieła, które dopełniały coroczne, prawie rytualne przygotowanie do zimy, albo raczej do zimowania. Do przetrzymania długich miesięcy aż do wiosny (powiedzmy dokładnie – do maja), kiedy to i rodzina, i żywy inwentarz mogły znowu korzystać z tego, co daje pole (choćby jakieś nowalijki na grządce a potem na zagonie) i łąka, a potem i las. To wszystko trzeba było zgromadzić do stodoły, do spichlerza i piwnicy a w oborze i w chlewie mieć „przychówek”, aby był jakiś kęs mięsa i omasty... Musiało też być dość dużo drewna na opał, bo zimy bywały tęgie i długie. Gospodarz o takiej porze cieszył się i dziękował Bogu, że się to wszystko udało. Nie żałował żadnego trudu i znoju, nieraz zarwanych nocy, gdy trzeba było roboty w polu doprowadzić do końca mimo niepogody albo już

stworzenia

nawet nocą... Że starczyło sił nawet na młóckę i na zasianie nowego już zboża pod oziminę; że bydło, a już z pewnością owieczki, pasły się do ostatnich chwil – aż do czasu, gdy w listopadzie (przeważnie) posypał śnieg. To wszystko się liczy, tyle się zaoszczędziło paszy, bo nie wiadomo kiedy da się wyjść na wiosnę na nową trawę... Można było spokojnie popatrzeć, jak nadchodzi zima. Dawniej, dawniej – gdy domy i inne zabudowania były liche, np. z cienkich belek (okrągłaków), na zimę trzeba je było jeszcze „ogacić” – to znaczy ocieplić, przynajmniej od północnej strony. Pamiętam ubogich sąsiadów, którzy mieli skromną chatkę. Pod jednym dachem było mieszkanie jednoizbowe z piecem i dwoma oknami, przedsionek i nieduża obora. Mieli w niej jedną krowinę i kozę. Była też jakaś stodoła założona sianem i słomą. To wszystko

osłaniało izbę od północy, od zachodu zaś, a stamtąd wiały zimne wiatry, ścianę ocieplali grubą i wysoką warstwą liści ubijanych mocno, a podtrzymywanych „szalunkiem” z gałęzi jodłowych. Okienko oczywiście było na zimę też zatkanie liśćmi. Szyby w oknach były przecież w tamtych czasach pojedyncze i mało szczelne. U nas dom też wymagał ocieplenia, ale było łatwiej, bo mieliśmy więcej zboża i po młóccie część słomy i „ograbków” szła na zimę pod zadaszenie od zachodniej strony budynku. Dziś, gdy budownictwo jest zupełnie inne, a i zimy łżejsze – warto może takie realia sprzed 70 lat przywołać...

Adwent i pierwszy śnieg

To prawie zawsze było jakoś równocześnie. Tyle nowego! Szaruga jesienna – deszcze, mgły a nieraz silne wiatry; po górach już często pobielone lasy

od szronu i śniegu – nie należała do przyjemnych okresów w roku. Gospodarz jednak się cieszył, że nie nastąpiły od razu tęgie mrozy, bo wody dołało do gruntu, i nie zabraknie jej w studniach, a to bywało najgorsze w zimie. Śnieg to i zaraz Roraty, święty Mikołaj a potem niedługo św. Łucja, ta święta Łuca, co – jak chce przysłowie – „dnia przyrzuca”! To porzekadło to takie raczej „do rymu” niż jakieś stwierdzenie rzeczywistości. I bardziej wyraz naszej tęsknoty za dłuższym dniem! To da się zauważyć, ten dłuższy dzień, dopiero po Nowym Roku, za jakieś 3 tygodnie... Na razie rolnik, mając więcej czasu, posłusznie oddawał się codziennemu zapisywaniu stanu pogody przez kolejnych (od św. Łucji, 13 grudnia) dwanaście dni – aż do Wigilii. Miało to określać (zapowiadać) jaka będzie pogoda w kolejnych miesiącach nowego roku. Była to jakaś przepowiednia dość prawdziwa, ale raczej dawniej, bo dziś w pogodzie jest więcej niespodzianek!... Niestety.

Na Roraty szło się raniutko, jeszcze w nocy. My do Rabki mieliśmy 7 km wiejskiej drogi. Całkiem po ciemku, nie

FOT. XIZ

FOT. XIZ

było przecież elektryczności (we Rdzawce aż do 1961 r.) a uproszoną w domu latarkę elektryczną trzeba było oszczędzać. Bateria szybko się „wyświeciła” – a nie mało kosztowała. Niektórzy szli z lampą (latarnią) naftową, zostawiali ją potem przy wejściu do kościoła. Na Roratach (chodziliśmy tylko w niedziele) było pełno ludzi i dlatego w zimnym kościele pod koniec już było dość ciepło. Radośnie brzmiało „Spuszczenie nam na ziemskie niwy” nie śpiewane od zeszłego roku... Gdyśmy wychodzili do domu już było jasno. Po drodze w sklepie kupowało się rogala do zjedzenia w marszu, a do domu – bochenek chleba.

Przed Świętami było w każdym domu i gospodarstwie dużo zwawej i wesolej krzątaniny. Nie pamiętam, aby ktoś na to narzekał, utyskiwał. Wszyscy się cieszyli: idą Święta! Każdy miał coś do zrobienia, a najważniejsze były przedświąteczne porządki. Potem przygotowanie różnych ozdób na choinkę, z których większość była co roku wykonywana albo uzupełniana w domu. Czasem coś dokupywało się w sklepie lub na jarmarku, za zaoszczędzone pieniądze. A potem z dumą zerkało się na choinkę: ta świeczka lub ten aniołek to kupione za grzyby sprzedane przy szosie, a tych kilka baniek (nie wiem skąd dziś takie upodobanie do... „bombek”?) – to zaś za borówki zebrane „na wierchach” nad Klikuszową, a sprzedane potem w Rabce! Choinka

była dla nas czymś naprawdę świętym, tak długo oczekiwanym, wymarzonym. I razem ze Świętami i kolędami jakimś wielkim i pobożnym ukoronowaniem całego roku gospodarskiego. Nie było wtedy „dożynek” ani „święta dziękczynienia za plony”, zresztą przy dawnej gospodarce nie było latem ni jesienią warunków na jakieś większe i wystawne świętowanie. Dopiero teraz, gdy już wszystko, dzięki Bogu, w domu, gdy dom zabezpieczony na zimę – można i należy świętować!

W Dzień Bożego Narodzenia – radość wszelkiego stworzenia

To świętowanie odbywało się na różne sposoby! I na pewno nie jakieś tam indywidualne – „każdy sobie”, gdzieś tam tylko „prywatnie”. Na te Święta do domu gospodarza przychodził cały ten piękny Boży świat, w którym on tego roku się trudził, w którym się obracał. – Bo były tu i pola, i łąki, bo te różne potrawy na stole zaślany obrusem, pod którym było pachnące sianko... I las też tu przyszedł – bo choinka i gałązki z jodły, a w potrawach suszone grzyby. Przecież to z naszych lasów! I nawet z ubogiego sadu też jakieś owoce w kompocie... Do tego jeszcze żywe wspomnienia żniwnego ważnego czasu i trudu – bo w kącie izby reprezentuje je stojący teraz przy choince sztywny snopek nieomłóconego owsa. Pojutrze, w dzień św. Szczepana, według starego zwyczaju pójdzie raniutko gospo-

darz do ogrodu i wiązkami tego zboża będzie owijał drzewa owocowe – „żeby się darzyło” i coś na nich znowu urosło. Zaś za parę już godzin, po Pasterce, gospodarz posypie owsem w domu „Na szczęście, na zdrowie, na to Boże Narodzenie, żeby się nam darzyło...!”

Z takimi też życzeniami będą przychodzili w najbliższym czasie sąsiedzi, krewni, znajomi... To ci, z którymi tego mijającego już roku spotykało się przy różnych okazjach zajęć gospodarskich, robót polowych czy leśnych... – A posiedźmy sobie, pogadajmy, wspomnijmy!... Nie spieszymy się – długośmy przecież na to czekali! Według starego pasterskiego obyczaju do wieczery Wigilijnej należało zaprosić także... wilka! Tuż przed wieczerą wychodziły dzieci przed dom i w stronę pola i ciemnego lasu głośno krzyczały: „Chodź tu, wilku, do wieczery – a jak nie przyjdiesz, to nie przychodzi cały rok!” Do dziś pamiętam, jak dreszcz strachu przechodził mi po plecach i szybko biegnęliśmy z powrotem do izby. A gdybyśmy czasem z ociąganiem (chyba byłby to jedyny przypadek w naszych wigilijnych obowiązkach!) wybierali się za dom, to rodzicielskie „A chcecie, żeby wam zabrał owieczki, jak będziecie paśli?!...” było decydujące.

Nie będę opisywał wieczery Wigilijnej, tego jedyne rodzinnego spotkania, którego zazdroścą nam inne narody. Spotkania wykraczającego daleko poza dom, gdy z opłatkiem – chle-

bem wyciągamy rękę do drugiego człowieka. To nasze wielkie bogactwo i dziedzictwo, warte specjalnego rozdziału w księdze.

Powróćmy do tych spotkań rodzinnych i sąsiedzkich przy stole. Nie było tam wystawności ani jakiejś przesadnej obfitości, zwłaszcza gdy zważymy na to, że wtedy mięso, a już z pewnością wędliny, były rzeczywiście od wielkiego święta. Trochę podobnie było i z ciastami. Teraz więc na świątecznym stole były one nie tyle w wielkiej różnorodności, ile w dostatecznej ilości, a nie tylko „jakby na ozdobę”. Alkohol natomiast był raczej symbolicznie, mężczyźni gospodarze napili się po parę kieliszków – „żeby się nam darzyło w nowym roku”, kobiety rzadko i ledwo-że przyłączały się do tego. Za to rozmów, wspomnień, przechwałek i wszelkich opowiadań była wielka różnorodność. Przysłuchiwaliśmy się temu wszystkiemu z wielką ciekawością. Dorośli bywali przecież w różnych miejscach, spotykali tylu różnych ludzi, czasem bywali w mieście, często na jarmarku, ktoś miał rodzinę w innych stronach Polski, a każdy prawie (może nie tak jeszcze dawno) był w wojsku. Wszyscy też mieli dość świeże i dramatyczne przeżycia z wojny i okupacji, która szczęściem zakończyła się niedawno, dopiero około 10 lat temu! Opowiadali więc chętnie i barwnie, a nam dzieciom uszy rosły

i otwierały się szeroko oczy na niezbrane światy, które tutaj, do ciasnej izby, zawiąły przy okazji tych świątecznych odwiedzin. Przecież wtedy nie było nawet radia, bo nie było prądu, a jakaś gazeta była wielką rzadkością. Dzięki więc tym opowiadaniom małą góralską izbę, rozświetloną tylko lampą naftową, zapelniali ciekawi ludzie i barwne wydarzenia. Stawali się oni zaraz bohaterami naszych chłopięcych marzeń i byli potem natchnieniem niejednego naszego młodzieńczego kroku.

Śpiewało się też kolędy, tym chętniej i dłużej, gdy znalazł się ktoś z harmonią lub jakimś innym instrumentem.

Czas Bożego Narodzenia, mawiało się: Gody lub Godnie Święta – trwał tak aż do Trzech Króli. Nawet i potem, zwykle już tylko w niedzielę, odwiedzało się tych, których przecież nie wypadało zaniedbać. Był to piękny czas odnowienia i umocnienia prawdziwego braterstwa, odświeżenia rodzinnych więzi, potwierdzenia dobrego sąsiedztwa. Nic dziwnego przecież, skoro śpiewaliśmy w kolędzie o Dzieciątku – Synu Bożym, „Panu całego świata, który zniża swój majestat, opuszcza tron nieba i z ludźmi się brata”.

Przez wieki oddawaliśmy się temu szacownemu rytuałowi, pielęgnując wielkie dziedzictwo ludzkości i jej odwieczną tęsknotę za powszechnym braterstwem, tak pięknie zrealizowane i utrwalone w naszej chrześcijańskiej

kulturze, a przede wszystkim w Kościele Chrystusowym. Nie wymagało to jakiegos specjalnego wysiłku, albo raczej – nie odczuwaliśmy go, należał przecież do zwartej całości tej troski o utrzymanie tradycji.

Dzisiaj grożą nam dwa niebezpieczeństwa. Jedno, nazwałbym je samorodne, to dzisiejszy pęd do wygody i uleganie jakiejś obcej modzie, często zupełnie dalekiej od naszej wiary. A drugie – to zaprogramowane ataki, wręcz nawała pogaństwa, które chce zniszczyć chrześcijaństwo, a przynajmniej wymazać je z życia publicznego pod pięknymi hasłami nowoczesności i uszanowania dla „inaczej myślących”, w tym wypadku dla wrogów wszystkiego, co Boże. Wrogów także i tego, co jest Boże w człowieku, stworzonym przecież przez Boga i na Jego podobieństwo.

Ale nie zniechęcajmy się, nie dajmy sobie odebrać naszego posłannictwa, tej wielkiej misji prawdziwego braterstwa, wyrastającego z Bożego Narodzenia. Nie pozwólmy zakłócić naszego świętowania ani też życia rodzinnego i społecznego tym podziałom i wrogości, które już niestety wdarły się w życie polityczne.

A więc – świętujmy, śpiewajmy, odwiedzajmy się – i trzymajmy się razem! Radosnego Bożego Narodzenia i Szczęść Boże w Nowym Roku!

KS. JAN ZAJĄC Z KASINKI MAŁEJ

III Zagórzański Jarmark Bożonarodzeniowy pełen atrakcji

W niedzielę, 10 grudnia, plac targowy w Mszanie Dolnej zamienił się w miejsce, gdzie można było poczuć magiczną, świąteczną atmosferę. Zagórzański Jarmark Bożonarodzeniowy miał wtedy już swoją trzecią odsłonę i można śmiało powiedzieć, że cieszył się niebywałym zainteresowaniem. Dopisali mieszkańcy, którzy już przyzwyczaili się do tego wydarzenia, jak i niezliczona ilość przyjezdnych gości i turystów.

Główną zasadą zagórzańskiego jarmarku jest spotkanie dwa tygodnie przed świętami, czy to Bożym Narodzeniem, czy Wielkanocą. I tak właśnie było i tym razem: dopisali partnerzy i kreatorzy Zagórzańskich Dziedzic, których produkty i wyroby cieszą się sporym zainteresowaniem. Szczególnym powodzeniem mają produkty wyróżnione Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny, na który nabywcy coraz częściej zwracają uwagę.

Stałe stoiska, które do tej pory mogliśmy spotkać i już znanych wystawców poszerzyły się o nowe ciekawe propozycje: lawendowe propozycje z Podhala, ciekawe mieszanki soli kąpielowych, sznurkiem pisane rzeczy, czy przepiękne warsztatowe wyroby z Tymbarku, drewniane szopki z pracowni mszańskiego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego, wyroby kaletnicze, dużo miodnych stoisk, zazieleniło się pięknymi stroikami, pojawiły się nowe piernikowe wypieki i sposoby ich zdobienia, nawet wyroby wędliniarskie, ale chy-

ba najbardziej tłocznie było na stoisku fundacji „Na psim ognie”, gdzie nie brakowało czworonożnych przyjaciół.

Żywe zwierzęta na Zagórzańskim Jarmarku

A skoro mowa o zwierzętach, to pojawiły się żywe atrakcje, do pogłaskania i przytulenia – jak to na jarmarkach bywało; można było kupić czy to kurkę, czy owieczkę, ale obecność tych zwierząt to również ukłon w stronę tradycji organizowania żywych szopek. Tym razem „kopytne” przyjechały z Koniny, od Piotra Woźniaka, który poza miodami odnalazł w sobie żyłkę do hodowli baranów i owiec. Dodatkowo wypożyczony został przepiękny kogut – nie byle jaki, rasowy redhode, nazwany przez domowników „Marynarzem”, ze swoim stadkiem kur, również niczego sobie dorodnych kokoszek. Były kury rasy marans i ozdobna brahma oraz przepiękne japońskie przepióreczki. Tutaj pięknie się kłaniamy za taką możliwość prezentacji swojego inwentarza Małgorzacie i Markowi Ogielom.

Muzyka, śpiew, zapachy, życzenia i zakupy, – wszystko, co buduje atmosferę Zagórzańskich Jarmarków

Oficjalne przywitanie wszystkich wystawców nastąpiło o godz. 10: 00. Przedstawiciele trzech samorządów: Bolesław Żaba, Wójt Gminy Mszana Dolna – inicjator i koordynator

Zagórzańskich Dziedzin, Rafał Rusnak, Wójt Gminy Niedźwiedz i Michał Grzeszczuk, Zastępca Burmistrza Miasta Mszana Dolna otworzyli Zagórzański Jarmark Bożonarodzeniowy, podziękowali wystawcom za obecność i przyjazd do stolicy Zagórzan. Nie zabrakło również świątecznych życzeń, ale także zakupów na stoiskach.

Kolejno w programie zaplanowany był występ Kościelników z Olszówki, którą śpiewem wspierała cała rodzina i znajomi, bo nie wszystkie olszowskie pastorałki są znane dalej „w świecie”. Tak rozgrzane śpiewem towarzystwo mogło spokojnie czekać na kolejnych muzyków, czyli koncert orkiestry Dętej „Sami Swoi” z Kasinki Małej – Zagródcza.

II Konkursu Potraw Wigilijnych

Wiadomo, że czasami publiczność, jak najwierniejsi fani, podróżują za orkiestrą i nagradzają ich sowitymi oklaskami, ale tłum też gęstniał z drugiego powodu, zbliżała się bowiem prezentacja konkursowa wigilijnych potraw. Za jego organizację odpowiedzialni byli w tym roku niezawodni przy takich działaniach, gdy trzeba coś zorganizować i jeszcze zaśpiewać, czyli członkowie Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej „Pod Cyrlom”.

Do II Konkursu Potraw Wigilijnych zgłosiło się pięć grup: Rysiowie, Pasięka u Piotra Woźniaka z Koniny, „Siostry od Juhasia”, Śwarne Babki z Koła Gospodyń Wiejskich w Łętowie oraz Paradne Gosposie z Kasinki Małej. Każdej z grup przypadł do aranżacji stół wigilijny oraz prezentacja zgłoszonej potrawy. Należy też podkreślić, że każda z gmin miała swojego kulinarnego przedstawiciela w konkursie, co my bardzo doceniamy.

Jury konkursu potraw wigilijnych

Skład oceniających tworzyli: Wojciech Kusiak, Dyrektor Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju, członek Związku Podhalan oraz zespołu regionalnego Robcusie i Robcanie, Małgorzata Wójtowicz-Wierzbička – etnograf, adiunkt z rabczańskiego muzeum, specjalistka od starych przepisów kulinarnych i receptur oraz Paweł Kołodziej zawodowy kucharz, współtwórca programów kulinarnych z Mikołajem Rejem, właściciel Pizzerii @Szapo ba.

Potrawy konkursowe

Wigilijne dania pokazały prawdziwą różnorodność kuchni prostej, zagórzańskiej: była kapusta z fasolą i galas – kompot z suszonych owoców, były pierogi wigilijne w dwóch wersjach: z suszoną śliwką oraz kapustą i grzybami, była zupa grzybowa z lanym ciastem, była też zupa bardzo prosta w swoim podaniu: z pieczonym korpielem z mlekiem podana na gorąco oraz makowiec na miodzie, była również polewka z makaronem czyli zupa z suszu owocowego i placek wigilijny, czyli wykorzystany owocowy materiał z zupy. Do tego jeszcze „przystawki” czyli dodatkowe dania na spróbowanie oraz uważne przyglądanie się aranżacji stołu zmusiły niejako nasze jury do trudnych obrad. Wybór był ciężki, a poziom wyrównany. Zważyły detale, więc zdecydowano się na trzy wyróżnienia oraz dwa konkretne miejsca. Kibico-

wać przyszli przedstawiciele Asysty Zagórzańskiej z Mszany Dolnej, również Wójt Mszany Dolnej i Zastępca Burmistrza mocno kibicowali i nie mogli doczekać się ogłoszenia wyników.

Ostatecznie pierwsze miejsce zdobyli Rysiowie, gdzie prym wiodły Pani Michalina i Paulina, drugie miejsce przypadło Śwarnym Babkom z KGW Łętowe. Pozostali uczestnicy otrzymali wyróżnienia. Należy jednak podkreślić, że każda z grup otrzymała nagrody finansowe, adekwatne do zajętego miejsca, podzielone wg wskazań jury.

Promocja produktów, usług i inicjatyw ze Znakim Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny

Trzeba jeszcze wspomnieć, iż wykorzystaliśmy przestrzeń jarmarku do prezentacji produktów, usług i inicjatyw ze Znakim Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny. Można im było dokładniej się przyjrzeć, gdyż gabloty z planszami prezentującymi ten dorobek stały w centralnym miejscu; nie sposób było ich nie zauważyć. Staramy się zachęcać lokalnych przedsiębiorców, twórców, rzemieślników do starania się o znak marki – razem tworzymy Zagórzańskie Dziedziny, chwalmy się tym

co u nas najlepsze! Niebawem kończy się termin składania wniosków do trzeciego konkursu na uzyskanie prawa do posługiwania się i użytkowania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny. Wszystko to ramach działań Zagórzańskich Dziedzin i współpracy trzech zagórzańskich samorządów: Miasta i Gminy Mszana Dolna i Gminy Niedźwiedź.

– *Dziękujemy wszystkim za tak liczny udział w Zagórzańskim Jarmarku Bożonarodzeniowym. Jednocześnie informujemy, że Patronat Honorowy nad wydarzeniem objęli: Witold Kozłowski Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Mieczysław Uryga Starosta Limanowski – wyrażają wdzięczność organizatorzy.*

Podczas Zagórzańskiego Jarmarku swoje produkty zaprezentowało blisko 40 wystawców.

Zagórzański Jarmark Świąteczny zrealizowano w ramach zadania „Mszana Dolna – stolica Górali Zagórzańskich” – cykl wydarzeń profilaktycznych promujących działania skupione wokół edukacji regionalnej i lokalnych propozycjach związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego Mieszkańcom Miasta” – zadanie nr 8 Wokół świątecznego stołu.

PARTNERZY I KREATORZY ZAGÓRZAŃSKICH DZIEDZIN

W sobotę 30 września 2023 dziewiętnaście par małżeńskich z terenu miasta i gminy Mszana Dolna świętowały Jubileusz 50-lecia Pożycia Małżeńskiego tzw. „Złote Gody”. Uroczystość rozpoczęła się w kościele parafialnym pw. św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej.

Ks. Proboszcz Jerzy Rażny odprawił dziękczynną Mszę św., podczas której Jubilaci odnowili przyrzeczenia małżeńskie, złożone przed ponad pięćdziesięcioma laty. W słowach skierowanych do naszych Jubilatów podkreślił, że jest to prawdziwe święto miłości i rodziny.

Po Mszy św., w ośrodku wypoczynkowo-konferencyjnym „JANDA” Resort & Conference odbyła się uroczysta ceremonia wręczenia medali i upominków. Jako pierwszą, szczególną parę wyróżniono Rozalię i Jana Ceklarzów z Kasiny Wielkiej, którzy obchodzili 65 rocznicę ślubu tak zwane „Żelazne Gody”. Drugą część obchodów poprowadziła Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Mszanie Dolnej Faustyna Kaletka. Burmistrz Miasta Mszana Dolna Anna Pękała oraz Wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba, w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, odznaczyli dostojnych Jubilatów Medalem za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Pary małżeńskie otrzymały pamiątkowe listy gratulacyjne oraz upominki. Dodatkową „regionalną” niespodziankę przygotowała Wicestarosta Agata Zięba, która pojawiła się na uroczystości z Grzegorzem Wójcikiem Radnym Powiatowym. Czerwone korale trafiały do naszych pań, panowie odbierali listy gratulacyjne. Niezwykle pomocni okazali się również Radni – uhonorowane pary otrzymywały medale, listy gratulacyjne, symboliczną różę oraz niewielki upominek, zagórzańską skrzynię pełną skarbów. W przekazywaniu tych wszystkich suwenirów i gratulacji pomagał Przewodniczący Rady Miejskiej Michał Liszka, Wiceprzewodnicząca Krystyna Pazdur i Radny Janusz Matoga oraz Przewodniczący Rady Gminy Jan Chorągwicki i Radna Helena Kania. Na zakończenie uroczystości Jubilaci zostali

Tej miłości nic nie rozdzieli, tego ognia nic nie zgasi – Żłote Gody 2023

zaproszeni na symboliczny toast i poczęstunek, podczas którego dzielili się wspomnieniami ze swojego małżeńskiego życia. Kapela zespołu regionalnego „Dolina Mszanki” umiliła zebranych gościom czas oraz zapewniła uroczystą oprawę Mszy św. Jubileusz został zorganizowany przy współpracy urzędów miasta i gminy oraz Urzędu Stanu Cywilnego w Mszanie Dolnej.

Uroczystość poświęcona była parom, które związek małżeński zawarły w roku 1972.

Niezwykły, „żelazny” jubileusz 65-lecie zawarcia związku małżeńskiego świętowali Państwo Rozalia i Jan Ceklarzowie z Kasiny Wielkiej.

10. Maria i Stefan Muchowie
 11. Krystyna i Jan Popławscy
 12. Stefania i Czesław Potaczekowie
 13. Władysława i Józef Potaczekowie
 14. Maria i Józef Skowronkowie
 15. Krystyna i Władysław Skowronkowie
 16. Kazimiera i Kazimierz Smoleniowie
 17. Maria i Andrzej Wójtowiczowie
 18. Józefa i Jan Zapałowie
 19. Zofia i Jan Ziemianinowie
- Wszystkim Jubilatam raz jeszcze składamy najlepsze życzenia.
Źródło: UM MSZANA DOLNA

Lista Jubilatów z terenu Gminy Mszana Dolna:

1. Maria i Tadeusz Dziadkowcowie
2. Janina i Władysław Fudalowie
3. Anna i Józef Gackowcowie
4. Władysław i Jan Gierczykowie
5. Maria i Kazimierz Harasowie
6. Michalina i Józef Kamińscy
7. Rozalia i Stefan Knapczykowie
8. Zofia i Franciszek Kozyrowie
9. Barbara i Stanisław Muchowie

ZIMOWA POEZJA

Wojciecha Kusiaka

GORCAŃSKO WILIJO

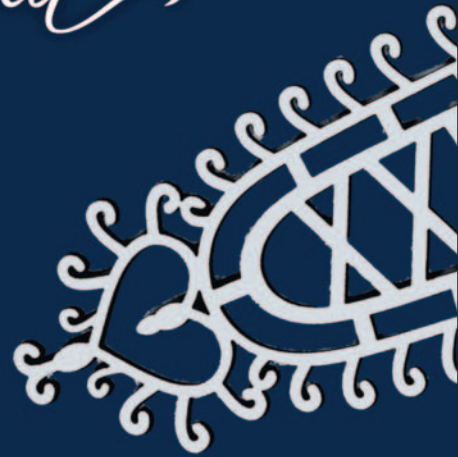
Stanon za Bardem osiołek
ciynzko cupko nozkami
nocka noblizo sie cymno
wilcoski wandrujom ślakami

Trza by sie brać w dziedziny
ka ludzie na dzicie cekajom
gaździny warzom wilijom
świotełkami okienka blinkajom.

Syćka se scyrze zycom
i to i hańto marzenie
coby sie dażyło i mnożyło
syćka boskie stworzenie...

Dźwierza do chałup zawarte
chodnicek do znaku zasuty...
Weźciez gazdo do siebie
mróz na polu scypie luty...

Ba jacy chodzom poza las
ka sopa w holak ino stoi
ani co roku w świynty cas
ostanie som – ostromili moi.

KOLYNDA NA POLANIE

Przysiadła ciynzko na brzysku przy lesie
przypatruje sie Tatrom i Gorcom
słuchoch ik śpiewki cichućkiej
ftoro lemze, lemze znacy ślak na niebie

Przygion jom cas do ziemi
jaze o płot sie wsparła
i na dróge sie oglondo...
moze jesce przydom haw?

Siekierka zastuko na gnotku
ozpolom ogień pod blachom
zakrynci w nosie zapach
pieconyk moskoli

Kolynda furgnie pod sosremb i dali w doline
Jezusicek malusieńki, malusieńki...
Hej Miły Mocny
sianka mu nie przyryktowali

Stajnia i obórka zawarta
zaspasniyga przed dźwierzami
kanyz Ón sie podzieje
kie przydzie?

MRÓZ

Chycił mocarnie jaze zatrzescało...
łapił w lodowe klesce syćko...
i syćko staneno wylynknione

Buki obzierajom
zastygły trop wilcoska
w gmlę Jaworzyny

Ino smreki skrzom sie hyrnie
diamentowom koronom
do zimnego słónka

UGWARZANIE Z PANEM

Biote płatki kapiom na zym
syćko sie odziewo w zimnom łoktuske
ściyzki zaduło – powrotu tyz...
Ba jacy moze ni ma kany

Kciołek sie brać dołu
kciołek sie brać ku ludziom...
w pustaci hol
nikto sie nie naseł

moze juz hań nik nie zaziero
kozdy mo przeca swoje sprawy...
jakiez to trudne mój Jezusicku
haw tu na zymi spotkoć cteka

RORATY

Blinko cosi w mroku
po polak i miendzy chałupy
kolebie sie kie duje
casem nowet zgaśnie

hale ino kwilecke
trza skrzesać go wartko
coby syćka widzieli
ftoryndy chodnicek

Syroki znad kmury
cuduje sie scyrze
cy to syćkie gwiozdy
zesty dzisiok dołu

ze styrek stron świata
przysty do ontorza
ka jedyn ogienek
blinkajency ceko...

W toku lektury otworzy się przed Państwem świat, którego nie ma, którego być może nawet nie było, ale który ma szansę zaistnieć, w całej swej zachwycającej prostotą i liryzmem pełni. Świat, który stawia pytania i daje odpowiedzi. Świat, który z nieznaną dotąd intensywnością pozwoli odczuć piękno i tajemnicę górskiego, głównie gorceńskiego pejzażu wpisanego w ludzkie doświadczenie. Bo Gorce to nie tylko góry, ale także i stan umysłu – zachęca do czytania poezji Wojciecha Kusiaka prof. Anna Mlekodaj, która opatrzyła tomik jego wierszy - Ciyń Bulandy słowem wstępnym.

Oczekiwany zimowy Gość

W dniu 7 grudnia 2023 roku, do siedziby Urzędu Gminy zawitał Święty Mikołaj, który hojnie obdarował upominkami 35 dzieci z polskich rodzin niepełnych, a także dzieci pochodzące z Ukrainy. W wydarzeniu uczestniczyli również rodzice matek obdarowanych oraz wójt Gminy, Bolesław Żaba.

Rozpoczęcie spotkania należało do organizatorki wydarzenia – Izabeli Malec, kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Mszanie Dolnej, która Serdecznie przywitała wszystkie dzieci wraz z ich najbliższymi. Następnie głos zabrał wójt Gminy Mszana Dolna – Bolesław Żaba.

Po krótkiej, oficjalnej części wydarzenia, rozpoczęły się entuzjastyczne okrzyki witające Mikołaja, który wkroczył do sali, pozdrawiając wszystkie dzieci. Przed rozdaniem prezentów wszyscy obecni mieli okazję podziwiać występ artystyczny Zespołu Regionalnego „Mali Zagórzanie” ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Mszanie Górnej. Dzieci swoim występem wprowadziły wszystkich gości w świąteczny, radosny nastrój.

Po emocjonującym występie nadszedł upragniony moment rozdawania prezentów, który ucieszył wszystkie dzieci. Spotkanie odbyło się w przyjemnej atmosferze i wszystkie dzieci opuściły miejsce wydarzenia z paczkami pełnymi upominków. Z wyrazem nadziei, że również w przyszłości Święty Mikołaj ponownie nas odwiedzi, zakończono wydarzenie.

ANNA KOWAL

I Pochód Osób Niepełnosprawnych „Jestem! Czuję! Potrzebuję”

W piątek 8 grudnia wolontariusze Ziemi Zagórzańskiej oraz podopieczni instytucji wspierających osoby z niepełnosprawnościami z Powiatu Limanowskiego spotkały się w Parafii św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej, aby podczas Mszy Świętej modlić się wspólnie w intencji wszystkich wolontariuszy, osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Msza Święta była wielkim przeżyciem duchowym dla uczestników. To tam bardzo mocno czuło się wzruszenie, a tży po policzku poptnęły niejednemu w trakcie pięknych pieśni przygotowanych przez zespół Dolina Mszanki.

Po uroczystej Eucharystii odbył się pierwszy w Mszanie Dolnej Pochód Osób Niepełnosprawnych. Wydarzeniu towarzyszyła pogoda „jak na zamówienie”. Lekki mróz, słońce i błękitne niebo okalały ośnieżone góry, ulice, domy i place miasta. Barwny pochód idealnie wpisywał się w słoneczną aurę tego dnia. Wspólny przemarsz pod hasłami Jestem! Czuję! Potrzebuję!, z licznymi transparentami intrygował i wzbudzał zainteresowanie przechodniów. Korowód prowadzony rytmicznym, radosnym akompaniamentem w wykonaniu Orkiestry św. Sebastiana z Niedźwiedzia przeszedł głównymi ulicami miasta do Zespołu Szkół Techniczno – Informatycz-

nych w Mszanie Dolnej. Tam zaplanowano odpoczynek i poczęstunek, wszak niektórzy przybyli z daleka. Dla uczestników pochodu Gosposie z Mszany Górnej, Paradne Gosposie z Kasinki Małej, Śwarne Babki z Łętowego i KGW Olszówka przygotowały gorący bigos. Nad komfortowym samopoczuciem gości czuwali wolontariusze i pracownicy miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej w Mszanie Dolnej i Niedźwiedziu. Nad bezpieczeństwem manifestujących czuwali policjanci Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej.

III GALA WOLONTARIATU

I Pochód Osób Niepełnosprawnych zgromadził w stolicy zagórzańskiej ponad 400 osób. Wszyscy zmieścili się w gościnnych murach INSTALU, gdzie przygotowano uroczystość III Gali Wolontariatu 2023, podczas której dziękowano sobie wzajemnie za wszelkie działania na rzecz potrzebujących.

– *Zdajemy sobie sprawę, że nie udało nam się dotrzeć do wszystkich ludzi dobrego serca, ale w tym dniu wielokrotnie podkreślaliśmy, że jest nas bardzo dużo i że każda osoba działająca bezinteresownie, prosto z serca jest Bohaterem Dnia Codziennego* – komentują wydarzenie organizatorzy.

Od pierwszej Gali Wolontariatu towarzyszą nam słowa św. Jana Pawła II: – *Człowiek jest wielki nie przez to co ma, lecz*

Justyna Kucharzak uhonorowana tytułem Koordynatora roku 2023

przez to kim jest; nie przez to co posiada, lecz przez to czym dzieli się z innymi. To motto mieści w sobie istotę dobroczynności, którą czasem trudno wyrazić słowami.

III Galę Wolontariatu poprowadzili Karolina Maria Zapła – prezes Stowarzyszenia „Kierunek Przyszłość” oraz Bartosz Gocał. Podczas uroczystości ogłoszono wyniki konkursu na Wolontariusza i Koordynatora Roku 2023. Chodziło o to, by docenić ochotników oraz zwrócić uwagę na ważną rolę, jaką pełnią, wspierając organizacje pozarządowe i instytucje publiczne. Prowadzący Galę wyrażali uznanie dla koordynatorów wolontariatu, którzy na co dzień zarządzają wolontariatem, wspierają wolontariuszy i pomagają im dokonywać właściwych wyborów.

Kapituła konkursu miała nie lada wyzwanie. Do biura Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość w tym roku wpłynęło bardzo dużo zgłoszeń z różnych środowisk. Ostatecznie Wolontariuszem Roku 2023 została Pani Wiktoria Matoga, określana Aniołem mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej.

Przyznano również wyróżnienie, które przypadło w udziale Panu Stanisławowi Mazurowi – mieszkańcowi Domu Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej.

Kapituła konkursu wskazała również Koordynatora Roku 2023. Została nim Pani Justyna Kucharzak – opiekunka koła wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 3 w Kasince Małej.

Podczas III Gali Wolontariatu wyróżniono również Dobroczynców Roku 2023, lokalne firmy i usługodawców, którzy wspierają działania na rzecz potrzebujących w wielu aspektach.

Uroczystości Gali uświetniły występy artystyczne grupy teatralnej ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej. Wystąpili również podopieczni Domu Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej z podopiecznymi Placówki Wsparcia Dziennego Zagórzeńska Przystań Marzeń w Mszanie Dolnej. Finałem zaś piątkowego spotkania była premiera piosenki Kierunek Przyszłość w wykonaniu na żywo przez Bogdana Świerczka, Dorotę Gil, Kaję Kolarską oraz Izabelę Bitner! To była prawdziwa ucztą dla naszych serc! Podsumowują organizatorzy.

W lokalne święto wolontariatu włączyło się wiele osób i instytucji.

Wolontariusze lokalnych szkół:

- Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej
- Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubomierzu
- Szkoły Podstawowej nr 1 w Lubomierzu
- Szkoły Podstawowej nr 1 w Mszanie Górnej
- Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej
- Szkoły Podstawowej nr 1 w Kasinie Wielkiej
- Szkoły Podstawowej w Łostówce
- Szkoły Podstawowej w Porębie Wielkiej
- Zespołu Placówek Oświatowych w Podobinie

- Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu
- Zespołu Placówek Oświatowych w Koninie
- Szkoły Podstawowej w Łętowie
- Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznej w Mszanie Dolnej
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Mszanie Dolnej

Podopieczni z opiekunami przyjechali z:

- Domu Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej
- Domu Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- Domu Pomocy Społecznej w Rabie Niżnej
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Limanowej
- Środowiskowego Domu Samopomocy z Mszany Górnej
- Zakładu Aktywności Zawodowej z Łukowicy
- Warsztatów Terapii Zajęciowej z Tymbarku
- Klubu Seniora z Mszany Dolnej
- Limanowskiej Akcji Charytatywnej
- Polskiego Stowarzyszenia na rzecz osób Niepełnosprawnych koło w Mszanie Dolnej
- Stowarzyszenia Brata Alberta z Niedźwiedzia

W uroczystościach wzięło udział wielu samorządowców szczebla gminnego i powiatowego, którzy uznali, że świętowanie wspólnie z wolontariuszami, osobami z niepełnosprawnościami i ich opiekunami jest oczywistą konsekwencją realizowania przez lokalne władze polityk społecznych. Wszak bez współpracy samorządów, organizacji pozarządowych, instytucji pomocowych, lokalnych przedsiębiorstw i wolontariuszy nie byłaby możliwa systemowa pomoc osobom potrzebującym.

Organizatorami III Gali Wolontariatu i I Pochodu Osób Niepełnosprawnych byli:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej
- PCPR Limanowa

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- Zespół Szkół Techniczno – Informatycznych w Mszanie Dolnej
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Mszanie Dolnej
- Stowarzyszenie Kierunek Przyszłość.

Dziękujemy Wam, za każdy gest dobroci. Za Wasze serca! Za otwartość! Za współpracę! Do zobaczenia na kolejnej Gali. Tymczasem biegniemy do pracy, przed nami wigilie, paczki dla podopiecznych, szkolenia, spotkania, a do świąt coraz bliżej... tak gorący, przedświąteczny okres, kiedy zapotrzebowanie na dobro i miłość zdaje się być większe, podsumowują członkowie Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość.

ANNA PETRYCKA

Źródło: fanpage FB Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość

Święto Niepodległości – wspólne obchody w Mszanie Dolnej

W dniu 11 listopada, jak co roku, samorządy Gminy i Miasta Mszana Dolna wspólnie uczciły kolejną rocznicę odzyskania niepodległości.

W uroczystości, która rozpoczęła się na płycie mszańskie-go rynku, wzięli udział przedstawiciele obydwóch samorządów, na czele z Wójtem Gminy Mszana Dolna Bolesławem Żabą, Burmistrz Miasta Mszana Dolna Anną Pękałą oraz Radni Powiatowi Agnieszka Orzeł i Grzegorz Wójcik. Uroczystej oprawy nadały zaproszone poczty sztandarowe ze szkół i organizacji działających na terenie miasta i gminy, członkowie orkiestry dętej OSP z Mszany Dolnej, przedstawiciele Związku Strzeleckiego „Strzelec”, Asysta Zagórzańska, delegacja najmłodszych – ubranych w pięknie stroje przedszkolaków z Przedszkola Miejskiego nr 2 w Mszanie Dolnej, a także liczne grono mieszkańców.

W pierwszej części obchodów miało miejsce uroczyste wciągnięcie flagi państwowej na maszt oraz odśpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego”. Po hymnie, dowódca jednostki Związku Strzeleckiego „Strzelec” działającego przy Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych w Mszanie Dolnej – Bogdan Schmidt odczytał Apel Poległych. Głos zabrali także Wójt Bolesław Żaba oraz Burmistrz Anna Pękała.

Następnie rozpoczął się przemarsz uczestników obchodów na cmentarz parafialny, gdzie oddano hołd bohaterom, którzy

stracili życie w walkach o niepodległość Ojczyzny poprzez złożenie kwiatów i zniczy przy mogiłach, a także krótką modlitwę zainicjowaną przez Proboszcza Parafii św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej ks. Jerzego Rażnego.

Gminę Mszana Dolna reprezentowali Wójt Bolesław Żaba, Przewodniczący Rady Gminy Jan Chorągwicki, radni Halina Bubifek i Krzysztof Kuczaj oraz zastępca Wójta Katarzyna Szybiak.

Głównym punktem uroczystości była Msza św. w kościele parafialnym pw. św. Michała Archanioła, którą odprawili proboszczowie mszańskich parafii, Ks. Jerzy Rażny oraz ks. Tadeusz Mrowiec. Msza św. odprawiana była również w intencji zmarłego w tym roku por. Tadeusza Dębskiego, którego postać może służyć nam i przypominać o postawach patriotycznych.

Ksiądz Proboszcz w kazaniu przypomniał, że jest to także 80 rocznica śmierci 11 członków AK Ruchu Oporu AK Oddziału „Mnich” z Mszany Dolnej rozstrzelanych przez Niemców w dniu 14 listopada w Kasinie Wielkiej oraz 8 bezimiennych gimnazjalistów przywiezionych na miejsce zbrodni z więzienia w Nowym Sączu – oni zostali rozstrzelani 23 grudnia tego samego roku. 14 listopada zostali zamordowani: Jan Aleksandrowicz (38 l.), Karol Gadziński (31 l.), Stefan Łabuz (30 l.), Marian Sianowski (37 l.) Jerzy Skąpski (24 l.) Stefan Stabrawa (29 l.), Marian Stefaniak (34 l.) Tadeusz Reyman (25 l.) Jan Tomasik (24 l.), Józef Łabuz (25 l.), Stanisław Tokarz. Morderstwa były aktem zemsty za zastrzelenie przez partyzantów AK volksdeutschów: Michała Remera – kierownika kamieniołomu i Jana Kowalczyka – sołtysa Kasiny Wielkiej.

Oprawę liturgii zapewnili Chór Męski im. Ks. Józefa Hajduka oraz Orkiestra Dęta OSP Mszana Dolna. Po Mszy św. miał miejsce koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu chóru, którego punktem kulminacyjnym było wspólne ośpiewanie hymnu narodowego.

MONIKA HOMA

Krystyna Kornaś wyróżniona Medalem Komisji Edukacji Narodowej

12 października br. podczas uroczystości w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie Mateusz Małodziński, II Wicewojewoda Małopolski, wręczył małopolskim nauczycielom Krzyże Zastugi oraz Medale za Długoletnią Służbę.

Wśród wyróżnionych w tym dniu osób znalazła się Krystyna Kornaś, wieloletnia nauczycielka Szkoły Podstawowej w Łostówce, która z rąk Wojewody odebrała Medal Komisji Edukacji Narodowej przyznany jej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania. Z gratulacjami do Zagórzanki pospieszyła również Halina Cimer, Małopolski Wicekurator Oświaty.

Krystyna Kornaś przepracowała w Szkole Podstawowej w Łostówce 41

lat. Od września br. jest już emerytką. Całe swoje serce i zaangażowanie włożyła w pracę zawodową, wychowała kilka pokoleń łostowian. Przyznając jej wyróżnienie doceniono m. in.

– prowadzenie urozmaiconej działal-

ności dydaktyczno – wychowawczej

– przygotowywanie uczniów i osiągnięcie sukcesów w różnorodnych konkursach przedmiotowych, plastycznych i muzycznych

– prowadzenie z zaangażowaniem działań z zakresu edukacji regionalnej, a przede wszystkim zespołu regionalnego „Mali Łostowianie”

– pomoc w organizowaniu imprez ogólnoszkolnych o znaczących walorach poznawczych i wychowawczych

– promowanie szkoły i kultury zagórzkańskiej

– wzorową współpracę z rodzicami i umiejętne angażowanie ich w życie przedszkola i szkoły

– angażowanie się w prace społeczne na rzecz przedszkola i szkoły i poświęcanie jej swojego wolnego czasu.

MAGDA POLAŃSKA

Niepodległość znaczona krwią

80. rocznica tragicznych wydarzeń w Kasinie Wielkiej

W naszej lokalnej historii miały miejsce wydarzenia tragiczne, które trzeba przypominać, bo są świadectwem wysokiej ceny, jaką zapłacili nasi przodkowie za umiłowanie Ojczyzny i bezwzględną postawę wobec okupantów w czasie II wojny światowej.

Wspominamy te wydarzenia nie po to, by epatować grozą i okrucieństwem faktów historycznych, lecz dlatego, by pamiętać o ofierze z życia młodych ludzi, którzy zostali zabici przez niemieckich funkcjonariuszy Gestapo, reagujących represjami i terrorem na opór grup partyzanckich Armii Krajowej działających w regionie Beskidu Wyspowego i Gorców.

W 2023 roku mija 80 lat od zamordowania jedenastu mężczyzn, działaczy lokalnego podziemia, aresztowanych i więzionych za wspieranie działalności konspiracyjnej i partyzanckiej. Zostali oni rozstrzelani przez hitlerowską ekspedycję SS w dniu 14 listopada 1943 roku w Kasinie Wielkiej. W tym samym roku, 23 grudnia zabito również ośmiu nieznanych z imienia i nazwiska gimnazjalistów, którzy zostali przywiezieni z więzienia w Nowym Sączu na miejsce zbrodni w Kasinie Wielkiej, gdzie zginęli rozstrzelani przez Niemców i pochowani w zbiorowej mogile.

Podziemie niepodległościowe w Mszanie Dolnej

Konspiracyjna działalność niepodległościowa w Mszanie Dolnej rozpoczęła się już wczesną jesienią 1939 r. Miała ona charakter cywilny i polegała między innymi na prowadzeniu nasłuchów zagranicznych stacji radiowych (w restauracji Aleksandra Kalczyńskiego) i kolportażu podziemnej prasy. Na początku 1940 r. liczne organizacje konspiracyjne działające w rejonie Gorców i Beskidu Wyspowego podporządkowały się Związkowi Walki Zbrojnej. W latach 1943-1945 mszańska konspiracja prowadziła już stricte działalność wojskową. W strukturach placówki „Mosiądz”, „Mnich” rozbudowano służbę sanitarną, wywiad, łączność oraz partyzancki patrol. Utworzono pluton partyzancki, którego pierwszym komendantem został por. Władysław Szczypka „Lech”, zastępował go ppor. Jan Stachura „Smrek”. Latem 1943 r. partyzanckie patrole odbyły szkolenie egzekutywy Armii Krajowej w rejonie Mogielicy. Ich celem miało być egzekwowanie kar wobec konfidentów Ge-

stapo, kryminalnej policji, kolaborantów oraz zwalczanie przejawów popolitych przestępstw.

14 listopada i 23 grudnia 1943 r. – odwetowe egzekucje w Kasinie Wielkiej

13 listopada 1943 r., patrol egzekutywy AK wykonał wyrok śmierci na byłym kapitanie Wojska Polskiego, kierowniku kamieniołomu, volksdeutschu Michale Remerze, który kolaborował z Niemcami. Niemcy nie zwlekali z zemstą. Już następnego dnia podjęli działania odwetowe. 14 listopada Gestapo przywiozło do Kasiny Wielkiej 11 zakładników z nowosądeckiego więzienia, w celu ich rozstrzelania. Byli to członkowie Narodowej Organizacji Wojskowej, w większości mieszkańcy Mszany Dolnej, aresztowani w październiku 1943 r. za wspieranie działalności konspiracyjnej, którzy po aresztowaniu trafili do więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie, a następnie do Nowego Sącza. Przed pokazową egzekucją oprawcy odczytali imiona i nazwiska osób skazanych na karę śmierci. Ich nazwiska znalazły się również na tzw. „afiszach śmierci”. Egzekucja odbyła się w pobliżu dworu, w którym mieszkał Remer. Wśród zamordowanych znaleźli się:

- Jan Aleksandrowicz, lat 38 (kował, zam. przy ul. Sądowej)
- Karol Godziński, lat 31 (urzędnik, zam. przy ul. Kolejowej)
- Stefan Łabuz, lat 30 (kierowca samochodu firmy C. Warchanek)
- Marian Sianowski, lat 37 (urzędnik, zam. przy ul. Starowiejskiej)
- Jerzy Skąpski, lat 24 (student UJ, zam. w Mszanie Dolnej, a pochodzący z Krakowa)
- Stefan Stabrawa, lat 29 (student prawa UJ, bratanek ks. Józefa Stabrawy – proboszcza parafii Mszana Dolna; zam. przy ul. Orkana)
- Marian Stefaniak, lat 34 (ogrodnik, zam. w Rynku)
- Tadeusz Reyman, lat 25 (podchorąży, lotnik; w czasie okupacji ukrywał się w hr. Marii Krasieńskiej)
- Jan Tomasik, lat 24 (zam. w Limanowej)
- Józef Łabuz, lat 25
- Stanisław Tokarz (zam. w Obidzy)

Zabójstwo młodych mężczyzn dokonane na oczach mieszkańców Kasiny Wielkiej miało na celu nie tylko demonstrację okrucieństwa i siły, ale również zastraszenie Polaków, powstrzymanie ich przed angażowaniem się w działalność konspiracyjną oraz wspieranie partyzantów.

Godna postawa Mieszkańców Kasiny Wielkiej – pogrzebanie ciał zabitych

Niemcy zakazali pochówku zamordowanych. Niezwykłą odwagą wykazali się mieszkańcy Kasiny Wielkiej: Katarzyna Kowalczyk, z domu Piwowarska, razem z Sebastianem Skowronkiem i Marcinem Śmieszkiem, którzy przenieśli zwłoki do swojej piwnicy nad potokiem Młynkowskim i tam ich pochowali. Obecnie, na miejscu tymczasowego pochówku ofiar egzekucji, pod kaplicą na Brzegu w Kasinie Wielkiej znajduje się krzyż z białą-czerwoną tabliczką upamiętniającą tamto wydarzenie.

Nie był to ostatni przypadek odwetu ze strony niemieckiego aparatu represji. W ramach działalności egzekutywy AK, 21 grudnia 1943 r. patrol Jana Wąchały „Łazika” przeprowadził w Kasinie Wielkiej akcję likwidacji konfidenta Gestapo – sołtysa Kasiny Wielkiej Jana Kowalczyka. Krwawa odpowiedź nadeszła szybko. Niemcy w przeddzień wigilii, 23 grudnia w obecności mieszkańców przeprowadzili egzekucję ośmiu zakładników, nieznanymi z imienia i nazwiska gimnazjalistów, przywiezionych z więzienia w Nowym Sączu. Zbrodni dokonano w pobliżu kościoła w Kasinie Wielkiej. Po wojnie ofiary egzekucji ekshumowano i przeniesiono do zbiorowej mogiły na cmentarzu parafialnym w Mszanie Dolnej.

Upamiętnienie ofiar terroru hitlerowskiego – relacja Franciszka Knapczyka

Historię ekshumacji zwłok w Kasinie Wielkiej oraz przeniesienia ich do Mszany Dolnej i budowy pomnika udokumentował przed laty Franciszek Knapczyk we „Wspomnieniach z okresu II wojny światowej z lat 1939-1945”:

Staraniem Księdza Stanisława Kosturka, wikarego w parafii mszańskej od pierwszych lat okupacji niemieckiej, powstał Komitet, który za cel swojej działalności przyjął ekshumację zwłok ofiar terroru niemieckiego, z różnych miejsc tutejszego terenu i ich zgromadzenie w jednej mogile na cmentarzu parafialnym w Mszanie Dolnej. Postanowiono przede wszystkim przenieść zwłoki ofiar egzekucji, przeprowadzonej przez gestapo w Kasinie Wielkiej w dniu 14 listopada i 23 grudnia 1943 r.

Jak wynika z zapisu w księdze zgonów Urzędu Parafialnego w Kasinie Wielkiej, dokonanego przez Księdza Jana Gimińskiego administratora Parafii Kasina Wielka [jak wspominają mieszkańcy Kasiny Wielkiej Kapłan ten modlił się ze skazanymi przed egzekucjami] – w dniu 21 kwietnia 1945 r. dokonano ekshumacji z dwóch mogił, znajdujących się niedaleko Kościoła parafialnego, zwłok 19 Polaków, bohaterów, rozstrzelanych w Kasinie Wielkiej przez hitlerowską ekspedycję S. S. /tzw. Gestapo/. Zwłoki zostały pogrzebane na cmentarzu w Mszanie Dolnej dnia 22 kwietnia 1945 r. przez Księdza Infulata Skalskiego, administratora parafii Mszana Dolna.

Trumny ze zwłokami zamordowanych przez niemieckiego okupanta, na furmankach przybranych zielenią, w olbrzymim kondukcje pogrzebowym, z udziałem liczego duchowieństwa i paru tysięcy uczestników, przewiezione zostały z Kasiny Wielkiej do Mszany Dolnej.

Ludność Kasiny Wielkiej odprowadziła zwłoki pomordowanych do granicy z Mszana Dolną, tj. do Przymiarek, gdzie nastąpiło uroczyste ich przyjęcie przez parafian mszańskich z udziałem duchowieństwa. Była to wielka uroczystość o charakterze patriotycznym. Po raz pierwszy po wybuchu II wojny światowej, dzwony kościoła mszańskiego – swym donośnym głosem witały ofiary terroru hitlerowskiego, sprwadzone do Mszany Dolnej. (...)

Ciała pomordowanych pogrzebano w zbiorowej mogile, zlokalizowanej w centralnej części cmentarza mszańskiego, do której przeniesiono również zwłoki partyzantów poległych, a pogrzebanych uprzednio w innych częściach cmentarza lub poza nim.

Z inicjatywy miejscowego społeczeństwa, w czynie społecznym, przy niemałym nakładzie środków finansowych i przy pokonaniu dużych trudności materiałowych, na zbiorowej mogile – wybudowano okazały pomnik, dla uczczenia poległych w walce i ofiar terroru germańskiego.

Projektantem i wykonawcą pomnika był artysta rzeźbiarz, pochodzący z tutejszego terenu, a w Warszawie zamieszkały – Władysław Jania, syn Szymona i Anny, zamieszkałych w Słomce.

Wśród wymienionych na tablicach są osoby rozstrzelane przez wojska niemieckie w pierwszych dniach okupacji, oso-

by aresztowane przez okupanta, rozstrzelane lub zamęczone w obozach koncentracyjnych oraz polegli na tutejszym terenie partyzanci polscy. (...)

W okresie od ekshumacji zwłok do zbiorowej mogiły, do budowy pomnika, na mogile postawiono krzyż brzoźowy z tablicą informacyjną”.

Pomnik na cmentarzu w Mszanie Dolnej odsłonięto tydzień przed dniem Wszystkich Świętych w 1948 r. Od początku widniał na nim napis: „Poległym w walce i ofiarom terroru germańskiego”. Napis zmieniono dopiero po upadku komunizmu. W 1991 r. obok terroru hitlerowskiego dopisano: „stalinowskiego”. Do nazwisk 54 ofiar dodano jeszcze trzy – ofiar komunistycznych prześladowań i represji. Kwatera wojenna na cmentarzu w Mszanie Dolnej obejmuje kilkadziesiąt nazwisk związanych z konspiracją, więźniów obozów

koncentracyjnych, ofiar egzekucji. Na murze wokół mogiły znajdują się tablice z 57 nazwiskami ofiar terroru hitlerowskiego i stalinowskiego.

Co roku, w rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, przy kwaterze wojennej gromadzą się mieszkańcy Mszańskiej Dolnej i okolic, przedstawiciele władz miejskich i gminnych, księża mszańskich parafii, reprezentacje lokalnych instytucji i organizacji z pocztami sztandarowymi, by oddać cześć bohaterom, modlić się o pokój i podtrzymywać pamięć o zmarłych w czasie wojny i okupacji.

Zebrala ANNA PETRYCKA

Źródła: relacje oparte na podstawie dokumentów i wspomnień Franciszka Knapczyka opracowane przez córkę Annę Knapczyk, zamieszczone na stronie www.mszana.pl

Dokumentacja historyczna portalu www.limanowskislakak.pl

Podsumowanie sezonu w mszańskej sekcji hodowców gołębi

W dniu 4 listopada 2023 r. odbyło się podsumowanie Sezonu Lotów Gołębi Dorosłych i Młodych, podczas którego rozdano nagrody dla najlepszych zawodników tegorocznego sezonu.

Wśród zaproszonych był Wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba, który sprawował patronat honorowy imprezy oraz wręczył nagrody mistrzom i wszystkim przodownikom

sekcji. Zakup statuetek dla najlepszych uczestników został sfinansowany ze środków Gminy Mszana Dolna.

– Nasze stowarzyszenie godnie reprezentuje gminę Mszana Dolna na arenie okręgu, rejonu jak i Polski. W tym miejscu szczególne gratulacje należą się naszemu teamowi Grzegorzowi i Weronice Nowak, którzy zajęli III miejsce w kategorii C w Polsce oraz teamowi Kaciczak za zajęcie 45 miejsca w kategorii B w Polsce. Nasi hodowcy osiągnęli też wysokie lokaty w okręgu Nowy Sącz Polskiego Związku Hodowli Gołębi Poczтовых – podkreśla prezes mszańskej sekcji Krzysztof Potaczek.

Sponsorem sekcji jest firma Andrew z Raby Niżnej.

KRZYSZTOF POTACZEK, prezes Sekcji Mszana Dolna Polskiego Związku Hodowców Gołębi Pocztowych

Zagórzanie dumni z Polski

Dzień radości, dumy i chwały – tak podsumować można Narodowe Święto Niepodległości, które 11 listopada celebrowano hucznie w całej Polsce.

Miejscem szczególnie tętniącym życiem była tego dnia Warszawa. Krakowskie Przedmieście pękało w szwach od przybyłych z okazji 105. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Na jego zabytkowym terenie spotkać można było również Zagórzan.

Orkiestra Dęta „Echo Gór” z Kasinki Małej przyjechała na świętowanie niepodległości do stolicy już po raz czwarty. Festiwal „Niepodległa” organizowany pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego objął Scenę Muzyczną na dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie wystąpił Kamil Bednarek, Sara James i Karaś/Rogucki, Scenę Dziecięcą na placu Akademii Sztuk Pięknych oraz Scenę Tańców Polskich przed budynkiem MKiDN.

Krakowskie Przedmieście zamieniło się więc w wielką scenę festiwalową sięgającą od placu przed Kościołem pw. Wniebowzięcia NMP i Świętego Józefa po Pomnik Mikołaja Kopernika. Trasa ta stała się miejscem parad dla zespołów i grup artystycznych. Kasinczańscy orkiestraci wyruszyli z bram Uniwersytetu Warszawskiego o godzinie 13:00 i co pół godziny przemierzali trakt ulicy w rytm melodii góralskich i utworów patriotycznych. Charakterystyczne białe serdaki i czerwone spódnice wyróżniały się w tłumie świętującym wolną i suwerenną Polskę, a jednocześnie swoją barwą idealnie wpasowywały się do kolorów, którymi tego dnia mieniła się stolica.

Zgromadzeni mieli zatem co oglądać! Zabytkowe samochody przejeżdżające co godzinę, popisy szrudlarzy, występy taneczne z motywem przewodnim poloneza, prezentacja

mody retro, pokazy bicykli czy w końcu parady muzyczne z orkiestrami i brass bandami zapewniały ogrom atrakcji. Entuzjazm i jedność czuć było na każdym kroku.

Kasinczanie uczestniczyli również w Mszy świętej celebrowanej w niedzielę w Świątyni Opatrzności Bożej na warszawskim Wilanowie. Homilii przewodniczył ksiądz prałat Tadeusz Aleksandrowicz, proboszcz parafii i kustosz sanktuarium, który z serdecznością wspomniął o bliskim jego sercu regionie zagórzanskim, bowiem ojciec jego pochodził z Głinskiego, a matka z Mszany Górnej. Wyjątkowo wzruszającym momentem były pieśni patriotyczne wykonane przez „Echo Gór” po nabożeństwie, których brzmienie niesło się dostojnie nad znajdującym się w podziemiach Panteonem Wielkich Polaków.

Oprawa tak ważnego wydarzenia, jakim jest Narodowe Święto Niepodległości, i to w Warszawie, samym sercu Polski, to dla kasinczan wielkie wyróżnienie. Swoją wizytę w stolicy zawdzięczają zaproszeniu otrzymanemu od Biura „Niepodległa”, jak również dofinansowaniu z środków na rzecz kultury Gminy Mszana Dolna oraz wsparciu pieniężnemu Andrzeja Kucharczyka i Andrzeja Marka Skolarusa.

„Dla nas po Bogu największa miłość to Polska” – powiedział kiedyś kardynał Wyszyński. W istocie, tłumy wiwatujące na jej cześć są tego dowodem, gdyż namacalnie świadczą o dumie i głębokim przywiązaniu do ojczyzny. Niech żyje Rzeczpospolita – wolna i niepodległa!

KLAUDIA GAWRONEK

Inwestycyjne wyzwania IV kwartału 2023

Koniec roku w samorządzie wiąże się z pieczołowitym zamykaniem i rozliczaniem zadań inwestycyjnych zaplanowanych w danym roku, gdyż budżet wymaga, aby dokładnie wyliczyć wydatki na dzień 31 grudnia.

Reguły budżetu gminy nie zawsze korespondują z logiką prowadzenia budów, nie uwzględniają ograniczeń związanych z panującą aurą, a ta akurat w tym roku okazała się niezbyt łaskawa dla wykonawców inwestycji drogowych. Pomimo ograniczeń pogodowych prowadzimy jeszcze inwestycje w terenie, gdyż w ostatnim kwartale 2023 r. otrzymaliśmy dotacje z warunkiem wykorzystania środków do końca roku. Pomimo bardzo trudnych warunków realizujemy inwestycję drogową w Łętowie na osiedlu Proški, w Lubomierzu na Królewskiej Górce, odbudowujemy przepust w ciągu drogi gminnej na osiedlu Łopuszne w Kasince Małej oraz remontujemy drogę do osiedla Skalisne w Olszówce. Zakończyliśmy remont kompleksu sportowego Orlik w Kasinie Wielkiej oraz remonty placów zabaw w Łętowie i Kasinie Wielkiej. Dobiega końca budowa zadania i remont schodów w szkole w Łostówce.

Droga krajowa nr 28 w Kasinie Wielkiej w dalszym ciągu zablokowana

Nie kończą się problemy w Kasinie Wielkiej w związku z osuwiskiem na drodze krajowej 28. Uszkodzona droga nadal pozostaje nieprzejezdna. To trudna sytuacja, zwłaszcza dla przedsiębiorców, którym osuwisko zamknęło dojazd do firm.

Nowa organizacja ruchu zaproponowana przez GDDKiA nie jest akceptowana przez mieszkańców codziennie przemierzających się do pracy czy szkoły oraz dla transportu zbiorowego. Wskazane objazdy po drogach powiatowych znacznie wydłużają drogę przejazdu mieszkańcom Kasiny Wielkiej i gmin ościennych. Mimo oznakowania, niektórzy kierowcy ignorują zakazy i nie korzystają z wyznaczonych objazdów, stąd coraz częściej porządku i bezpieczeństwa pilnuje tu policja.

Wprowadzenie nowej organizacji ruchu z wykorzystaniem dróg osiedlowych miało usprawnić komunikację mieszkańcom Kasiny Wielkiej i umożliwić płynny przejazd publicznym środkom transportu (BUS) oraz służbom. Droga osiedlowa jest jednak wąska i kręta, a teraz w zimowych warunkach – dodatkowo niebezpieczna. Znaczne środki przeznaczyliśmy na zimowe utrzymanie tej drogi, aby maksymalnie ułatwić korzystanie z niej. Jak dotąd te rozwiązania, choć nie idealne, sprawdzają się w terenie. Na wniosek użytkowników, w uzasadnionych przypadkach Urząd Gminy wydaje zaświadczenia

o możliwości przejazdu, w celu okazania na wypadek kontroli Policji. Jako samorząd obecnie nie możemy zrobić więcej w sprawie poprawy komunikacji. Na bieżąco otrzymujemy od GDDKiA informacje o postępach prac przy osuwisku. Wiemy już, że po zakończonych badaniach zaprojektowano stabilizację osuwiska i zarządca drogi planuje rozpocząć prace po zatwierdzeniu budżetu na ten cel. Zanim jednak te prace ruszą, drogowcy muszą wzmocnić grunt, by mógł tam wjechać ciężki sprzęt. Trudno dzisiaj wskazywać na termin zakończenia prac i przywrócenia ruchu drogą 28.

Prosimy mieszkańców o cierpliwość i szczególną dbałość o bezpieczeństwo.

Informacja o zakończonych inwestycjach

Na koniec roku możemy się pochwalić zakończonymi remontami dróg prowadzonymi w oparciu o finansowanie ze środków własnych gminy. Trzeba tu wymienić:

- Modernizację drogi na osiedlu Fornale w miejscowości Łostówka. Wartość zadania wyniosła 559.751,11 zł.
- Modernizację drogi na osiedlu Widzisz Dolne w Kasince Małej. Wartość inwestycji to 214.871,65 zł.
- Modernizację drogi na osiedlu Barany w Olszówce, której całkowity koszt zamknął się w kwocie 512.379,02 zł.
- Remont drogi do osiedla Świątkówka w Kasince Małej, który kosztował 159.494,10 zł.

Cieszymy się również z finalizacji zadania pn. „Modernizacja obiektu sportowego Orlik w Kasinie Wielkiej w ramach programu *Moje boisko – Orlik 2012*” -Wartość całkowita zadania wyniosła 1.075.466,58 zł brutto. Na zadanie to otrzymaliśmy 385.000,00 zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu oraz dotację celową z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach realizacji projektu pn. *Małopolska infrastruktura rekreacyjno – sportowa – MIRS* w wysokości 182.570,00 zł. Pozostałe środki pochodziły z dotacji celowej związanej ze zwrotem środków sołeckich w wysokości 27.515,99 zł oraz ze środków własnych gminy w wysokości 480.380,59 zł.

Odnowione place zabaw w Kasinie Wielkiej i Łętowie

Zmodernizowano plac zabaw przy Zespole Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej – prace remontowe kosztowały 187.222,65 zł brutto. Wydatek poniesiono ze środków własnych gminy.

Odnowionym placem zabaw przy Szkole Podstawowej mogą już cieszyć się dzieci z Łętowego. Wartość zadania to **116.332,00 zł**, które pochodziły z puli środków własnych gminy.

Plac zabaw przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kasinie Wielkiej

Droga do osiedla Widzisz Dolne w Kasince Małej

Wyremontowany Orlik w Kasinie Wielkiej

Droga na osiedlu Świątkówka w Kasince Małej

Poprawa bezpieczeństwa pieszych

W porozumieniu z GDDKiA wykonano zadanie pn.: „Poprawa bezpieczeństwa pieszych na istniejących przejściach dla pieszych zlokalizowanych w ciągu drogi krajowej nr 28”. W ramach tego projektu podniesiono standard bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych w Rabie Niżnej (na wysokości os. Piekarczykówka i w rejonie szkoły podstawowej) oraz w Kasinie Wielkiej (na wysokości szkoły podstawowej).

Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym na rzecz rozwoju infrastruktury gminnej za współpracę w mijającym roku.

Pracownicy Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych

Gmina Mszana Dolna dba o zabytki i miejsca pamięci

W 2023 roku nasza gmina pozyskała środki finansowe na remont zabytków. Dzięki środkom własnym gminy oraz dofinansowaniom ze źródeł zewnętrznych udało się wyremontować kapliczkę murowaną w Łętowie, pomnik główny na cmentarzu wojennym w Kasinie Wielkiej oraz kwaterę wojenną znajdującą się na cmentarzu parafialnym w Kasinie Wielkiej.

We wrześniu br. zakończono remont kamiennej kapliczki filarowej znajdującej się w Łętowie. Kapliczka powstała w 1898 r. Z czasem uległa zniszczeniu i zawaliła się, w związku z tym wymagała natychmiastowych prac konserwatorskich.

W 2022 r. Gmina Mszana Dolna pozyskała dotację z budżetu województwa małopolskiego, w ramach programu „Kapliczki Małopolski 2022”, w wysokości 6.000,00 zł. Z własnego budżetu gmina dołożyła 4.150,00 zł. W ramach tej kwoty wykonano I etap prac renowacyjnych przy kapliczce. W tym roku, Gmina Mszana Dolna ponownie pozyskała środki w ramach w/w programu, tym razem w wysokości 8.500,00 zł, oraz wniosła wkład własny w kwocie 6.000,00 zł. To wystarczyło, aby zakończyć prace renowacyjne. Kapliczka w Łętowie jest jedną z najstarszych na terenie gminy Mszana Dolna. Dzięki środkom województwa małopolskiego oraz zaangażowaniu organizacyjnym i finansowym gminy przywrócono jej godny wygląd i dawny blask.

Remont generalny kwatery wojennej na cmentarzu parafialnym w Kasinie Wielkiej

W lipcu br. zakończono generalny remont kwatery wojennej na cmentarzu parafialnym w Kasinie Wielkiej. W tej zbiorowej mogile pochowano żołnierzy poległych w czasie walk w dniu 4 września 1939 roku. Byli to żołnierze z 24. Pułku Ułanów, na czele z por. Zdzisławem Hemplem.

W 2022 roku wykonano pierwszy etap prac remontowych przy mogile żołnierzy, polegający na całkowitej rozbiórce płyty betonowej, usunięciu starych elementów lastrykowych, wykonaniu nowej płyty żelbetowej oraz zabezpieczeniu od strony gruntu przeciwwilgociową izolacją poziomą. Zakupiono także płyty granitowe. Na ten cel Gmina Mszana Dolna pozyskała środki finansowe w formie dotacji celowej Wojewody Małopolskiego, w wysokości 79.000,00 zł oraz 12.000,00 zł ze środków Województwa Małopolskiego, w ramach dotacji z programu „Małopolska Pamięta – zachowanie miejsc pamięci narodowej”. Pozostałą kwotę w wysokości 8.300,00 zł stanowiły środki własne Gminy Mszana Dolna. Całkowity koszt zadania na rok 2022 wyniósł 99.300,00 zł.

W roku 2023 gmina ponownie mogła liczyć na wsparcie Wojewody Małopolskiego. W ramach dofinansowania w wysokości 30.000,00 zł zamontowano bardziej trwałe granitowe

elementy pomnika. Wykonawcą robót była Firma Kamieniarska MILBART Sp. z o.o. z Mszany Dolnej.

Pomnik na Cmentarzu Wojennym w Kasinie Wielkiej odzyskał dawny blask

Zakończono również prace konserwatorskie przy pomniku głównym znajdującym się na Cmentarzu Wojennym z okresu I wojny światowej w Kasinie Wielkiej. Zakres prac obejmował wykonanie generalnego remontu pomnika, tj. m.in. oczyszczenie z wszelkiego rodzaju nieczystości i mikroorganizmów, usunięcie wtórnych i wadliwych uzupełnień (kitów), uzupełnienie ubytków, impregnacja środkiem krzemooorganicznym, scalenie kolorystyczne oraz wykonanie odwodnienia zanikowego. Wykonawcą prac był Stanisław Strzelczyk z Wilczyc.

Gmina Mszana Dolna pozyskała na ten cel środki finansowe Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzące z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego w wysokości 25.000,00 zł w ramach programu rządowego „Groby i cmentarze wojenne w kraju”. Wkład własny gminy wyniósł 7.000,00 zł. Całkowity koszt realizacji zadania pn. „Prace konserwatorskie oraz restauratorskie na Cmentarzu Wojennym nr 364 z okresu I wojny światowej w Kasinie Wielkiej” wyniósł 32.000,00 zł.

Na cmentarzu pochowano żołnierzy, którzy polegli podczas działań wojennych, w walkach pomiędzy wojskiem austriackim, wspomaganym przez oddziały niemieckie, a rosyjskim. Żołnierze polegli w dniach 4-6 grudnia 1914 roku. Cmentarz położony jest obok Zabytkowej Stacji PKP Kasina Wielka. W 2021 roku Gmina Mszana Dolna wykonała remont mniejszych nagrobków znajdujących się na cmentarzu.

Zapewnione finansowanie renowacji kolejnych zabytkowych kapliczek w Gminie Mszana Dolna

Gmina Mszana Dolna pozyskała także środki finansowe w ramach II edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na realizację następujących zadań:

- 980.000,00 zł + 20.000,00 zł (wkład własny gminy) na zadanie: „Renowacja kaplicy św. Barbary w Łostówce” (osiedle Wojtyłki);
- 63.700,00 zł + 1.300,00 zł (wkład własny gminy) na zadanie: „Prace konserwatorskie przy zabytkowej kapliczce w Rabie Niżnej” (osiedle Macugi);
- 32.200,00 zł + 800,00 zł (wkład własny gminy) na zadanie: „Renowacja kapliczki w Lubomierzu” (osiedle Dziedziny);
- 39.200,00 zł + 800,00 zł (wkład własny gminy) na zadanie: „Odnowienie kamiennej kapliczki filarowej w Mszanie Górnej, (osiedle Węglarze Górne);

Rozpoczęcie prac konserwatorskich przy kapliczkach planowane jest w przyszłym roku.

MONIKA HOMA

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

ZESTAWIENIE WYKONAWCÓW, Z KTÓRYMI ZOSTAŁY PODPISANE UMOWY NA ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG NA TERENIE GMINY MSZANA DOLNA NA ROK 2023/2024

WYKONAWCA KONTAKT	ZESTAWIENIE DRÓG OBIĘTYCH ZIMOWYM UTRZYMANIEM
REJON I KASINA WIELKA-cz.1	
Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek, ul. Starowiejska Mszana Dolna tel.: 886 241 220 kierowca: 539 450 327 kierowca: 723 416 379	Drogi na osiedlach: Spyrki-Gargasy, Chrustki, Bogacze I, Bogacze II, Fornale, Sukówka-Kiczmale-Rogi-Rusiny, Wojtasie (przejazd PKP), Wojtasie (starodroże), Wojtasie, Szkoła Nr 2 – droga i parking, Puciaki, Jurki, Kordy-Ściurki-Grzesiczki, Kubowicze Górne, Drągówka, Żaby, Ziemianiny, Chęcie-Burdziany, Skowronki, Miśki, Sabury, Sabury-Zagroda, Chałupki, Wójciki, Chrustki, Horniki, Mistarze, Lulki-Drażki+chodnik, Szymony-Chęcie
REJON II KASINA WIELKA-cz.2	
Firma Usługowa Barbara Spyrka, 34-741 Kasina Wielka tel: 662 693 326	Drogi na osiedlach: Kocuby, Kalety-Stacja PKP, Stacja PKP – Wyciąg, Stacja PKP-Wola, Stacja PKP - Kaletki, Kalety, Kalety-Pańskie, Wrzecionki, Pańskie+chodnik, Pańskie-Krzykacze, Pańskie-do Krawca, Szkoła budynek A - droga i parking, Pietry, parking przy OZ od strony banku, Cygale-Brzegi, Cygale, Gućie, Ługowina, Ślągłi-Łukasze, Łukasze-Nowaki.
REJON III KASINA WIELKA – KASINKA MAŁA	
CATCH a FLASH Mariusz Filipiak, Kasinka Mała tel: 732 688 298	Kasina Wielka: Klupki, Gościeje, Nowaki, Łacne, Paluszki, Mazgaje, Trzeciaki-Kubowicze Dolne, Wydry. Kasinka Mała: Żądłówka, Majeranówka, Cieżaki, Żabówka+plac przy szkole Nr 3, Chosiówka, Filipaki Górne I, Filipiaki Górne II, Filipiaki Dln. + Filipiaki Górne, Podgródek, Podgródek - Rykałówka, Cieże Komieńce (za potokiem), Cieże Komieńce, Cieże, Kanie-Bydłonie, Bolisęgi, Muchówka, Szarki-Cyrki, Cyrki I, Cyrki II, Plac przy szkole Nr 2.
REJON IV KASINKA MAŁA – cz.2	
Firma Handlowo- Usługowo-Produkcyjna Stanisław Filipiak Kasinka Mała tel: 605 973 690	Drogi na osiedlach: Kuce-Muchy-Babiarze, Kowale-Orawce, Łopuszne, Łopuszne – do Juszcza i Zgrzebniaka, Łopuszne-Raźne-Żądły, Łopuszne-Jakubiaki, Do Lacha, Bartoszki – Potok, Bartoszki, Seusy- Łabuzy, Potok I, Potok II, Lipienie – Michalaki, Płoskonki, Szczypki, Widzisz Górne, Widzisz Ośrodek Zdrowia, Widzisz Dolne, Woźniaki – Gocałki, Pyrze – Kulówka- Czarnoty, Ksiki.
REJON V KASINKA MAŁA – cz.3	
Usługi Minikoparką „DZIAN” Cieżak Rafał Kasinka Mała tel: 880 197 554	Drogi na osiedlach: Jędrzkowce-Daniele, Dwór-parking parafialny+plebania, Dwór, Plac przy Szkole nr 1, Wjazd+plac przy OSP, Nawary-Dziergonie, Kazamaty, Łęg, Gliniki, Świątkówka-Grzesiaki, Grochole-Łabuzy-Stożki, Zapotocze-Zagroda, Pod Groblą-Młyny-Siekacze i obok biblioteki, Górki-Hyrb-Pulkówka, Miasto-Kopcie-Niedośpiaty-Podleśniaki, Dyzmy, Dyzmy II, Kotarby, Górnice II, Górnice I, Kalety.

REJON VI LUBOMIERZ – cz.1	
Usługi Ogólnobudowlane „BUD-MAR” Marian Zasadni tel: 516 468 048	Drogi na osiedlach: Rzeki-Kaimy, Przysłop-Paszk, Paszk II, Przysłop - Młyny-Trusiówka, Młyny, Cyrkowe, Łazy, Redykacz, Ogielowo, Cołyż, Frankówka-Szczypty-Przysłop, Przysłopek, Złydachy, Dudy, Ogiele Górne, Borki, Kubosy, Bory, Mroszczaki, Cholewy-Podcholewy.
REJON VII LUBOMIERZ – cz.2	
FHU DAWDREW Stanisław Dawiec Lubomierz tel: 888 724 561	Drogi na osiedlach: Dudy-Gronik, Plac przed Ośrodkiem Zdrowia i Remizą OSP, Pajdziki-Surmy, Parking, Guzary i Kozyry, Młyny I + parking przed szkołą, Młyny II, Skrzatki, Marczaki, Butory, Cyrki, Wajdy-Chachatki, Snózki, Górki, Pyrze, Mizery-Sobczaki, Baniki, Dawczaki, Królewska Góra-Nowaki+chodnik, Nowaki, Złotniki-Centrum Wsi k. kościoła, Ogiele Dolne.
REJON VIII MSZANA GÓRNA	
Usługi Ogólnobudowlane „BUD-MAR” Marian Zasadni Lubomierz tel. 516 468 048 kierowca: 787 375 810	Mszana Górna: Marki I, Marki II, Marki III, Marki IV, Skiby, Krzysztofy, Kubiki, Wadele, Bolisęgi Szkoła nr 2, Bolisęgi, Kopytki, Murzyny, Talarki-Pieconki, Talarki I, Dawce, Zagrody I, Zagrody II, Florki I, Florki II, Kępy I, Kępy-Nowaki, Krzystki, Fligi-Krzystki (stara droga), Węglarze-Fligi (stara droga), Fligi I, Fligi II, ZPO+OSP, Węglarze Górne I, Węglarze Górne II. Łętowe: Parking przy cmentarzu, Jadamy-Dziół, Jadamy, Smreczniki.
REJON IX MSZANA GÓRNA - ŁOSTÓWKA	
FHU DAWDREW Stanisław Dawiec Lubomierz tel. 888 724 561 kierowca: 880 028 374	Mszana Górna: Romasy, Janie, Polaki, Witki, Żyty I, Żyty II, Żyty III, Żyty IV, Dudziki, Steczki, Dudziki-Steczki I, Węglarze Dolne I, Węglarze Dolne II, Fijasy, Capki, Bielaki I, Bielaki II, Krupy, Majerany, Malce, Antosze, Sołtysy II – do Majdy, Wcisty, Sołtysy, Zagórki, Łostówka: Pod Skałą, Wojtyczki – Zagrody, Dziedziny – Zązki, Wsoły I, Wsoły II, droga dojazdowa i place przy Urzędzie Gminy.
REJON X ŁĘTOWE	
Paweł Szarek Firma Handlowo Usługowa ul. Starowiejska Mszana Dolna tel: 886 241 220	Drogi na osiedlach: Kuligi, Zięby, Trybusy, Wydry, Proški, Michory-Niedojadi, Palace, Cierpiele, Bulaki, Bryje, Parking przy szkole podstawowej, Łacki, Pajdy, Danaje, Węglarze, Plac przy remizie OSP, Kuczaje-Folwark-Derczaki, Kuczaje-Krzystki, Mysze-Drewniakówka, Derczaki, Krzystki, Snozy, Snozy-Krzystki, Antosze I, Antosze II, Halcoki, Nowa Wieś-Fijasy-Siewiory-Murzyny, Łętowe-Nowa Wieś, Mszana Górna-Krzystki-Derczaki-Podgronie-Łętowe.
REJON XI ŁOSTÓWKA	
Paweł Szarek Firma Handlowo Usługowa ul. Starowiejska Mszana Dolna tel: 886 241 220 kierowca: 788 507 971	Drogi na osiedlach: Wróble, Pawlaki, Sutory Górne, Baniki, Toboły-Kuczaje, Sąbki, Drobole I, Drobole II, Dudziki, Knapczyki, Ligasy, Tworki, Karkulki, Sutory Dolne, OSP+ Szkoła Podstawowa, Ciemniaki, Gabory, Farganusy, Bulaki, Podłazie, Chorągwicy-Fornale, Niedośpiaty, Stachury.

REJON XII OLSZÓWKA	
Usługi Leśne Stanisław Gackowiec Olszówka tel: 503 526 491	Drogi na osiedlach: Jasionów, Chryce, Podjasionówka, Kusiaki, Do Gila, Fudale, Krausy, Mastki-Filipy, Barany I, Barany II, Nawary-Trybuły, Szczepaniaki-Kuternogi-Wsoły, Kunochoy-Grzyzy, Łabuzy-Żury, Karczmisko-Kościelniaki, Plac przy Remizie OSP + parking przy cmentarzu, Plac przy sklepie i przystanku + wjazd do Szkoły podstawowej, Skalisne, Frankówka.
REJON XIII OLSZÓWKA - RABA NIŻNA	
Paweł Szarek	Olszówka: Zarąbki+Parking przy kościele, Gilówka, Bale, Knowy, Knowy II,
Firma Handlowo Usługowa ul. Starowiejska Mszana Dolna tel: 886 241 220 kierowca: 795 269 893	Karbowniki-Cieluchy, Karbowniki (Łazek), Wiklarze, Staniki-Jagody, Biedaki, Nawieśniaki, Olechy, Toboły, Warwasy, Waligóry, Mikuły, Raba Niżna: Miedziane- Pod Karczmą, Brzyzek I, Brzyzek II, Brzyzek III, Na Dział, Piekarczówka, Piekarczówka-Biłkówka, Do Dworu (DPS), Mardausy, Macugówka I, Macugówka II, Bajki, Ślusarzówka, Majerówka I, Majerówka II, Kótkówka I, Kótkówka II, Piekarczykówka I, Piekarczykówka II, Plac przy Remizie OSP, Do Kościoła+Parking.
REJON XIV RABA NIŻNA - GLISNE	
Paweł Szarek Firma Handlowo Usługowa ul. Starowiejska Mszana Dolna tel: 886 241 220 kierowca: 886 688 187	Raba Niżna: Janówka-Krupówka-Jasicówka-Kuzoki, Piekarczykówka-Krupówka, Muzykówka, Szkoła, Bartosiówka, Sochówka I, Sochówka II, Laskówka I, Laskówka II, Laskówka III, Gazdy I, Gazdy II, Powolne, Rzepki, Do Gór, Budzyń, Marczaki, Pizdury, Maślaki, Góry, Raba Niżna-Gęsia Szyja-Glisne, Glisne: Tatki-Kołbony, Rydzone, Krupy, Uchryny, Kiece, Do cmentarza, Michalaki.

REFERAT INWESTYCJI I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH URZĘDU GMINY MSZANA DOLNA

Zamiany w gospodarce odpadami

Wójt Gminy Mszana Dolna informuje, że od 1 stycznia 2024r. w gospodarce odpadami wprowadza się następujące zmiany:

- Odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, w ilości wyłącznie do 1m³ powstałe na terenie nieruchomości w wyniku prowadzenia drobnych robót niewymagających pozwolenia na budowę odbierane będą dwa razy w roku, tj. na wiosnę oraz jesienią, przez Wykonawcę sprzed posesji zgłoszonej nieruchomości, w workach czarnych 120l, workach jutowych, max. 10 worków, ewentualnie w pudłach kartonowych. Zgłoszenia należy dokonać do Urzędu Gminy, najpóźniej na dwa dni przed planowanym odbiorem.
- Odpady budowlano – remontowe i rozbiórkowe w ilości powyżej 1m³ należy zgłosić wyłącznie do operatora obsłu-

gującego gminę, w celu ustalenia terminu oraz cennika za odbiór tych odpadów.

- Biuro gospodarki odpadami zostało przeniesione. Znajduje się na parterze, w pokoju nr 8 (dawna komunikacja).
- W dniu 24 listopada 2023r. został rozstrzygnięty przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Do przetargu zgłosiła się tylko firma Traszkan. Po zweryfikowaniu kosztów ustalono, że w 2024r. stawka za odbiór odpadów komunalnych nie ulegnie zmianie.
- Ze względu na to, iż coraz więcej osób dokonuje płatności on line (elektronicznym przelewem) informujemy, że blankiety opłat za odbiór odpadów komunalnych będą drukowane w drugim tygodniu stycznia, tylko tym mieszkańcom, którzy będą ich potrzebować – w pokoju nr 8 (parter).

MARTA CZYSZCZON

PLAN WYWOZU ODPADÓW DLA POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW W ROKU 2024

KASINA WIELKA	dzień miesiąca	
Styczeń	19	
Luty	16	
Marzec	15	
Kwiecień	12	
Maj	10	
Czerwiec	7	
Lipiec	5	
Sierpień	2	30
Wrzesień	28	
Październik	25	
Listopad	22	
Grudzień	20	
Odpady wielkogabarytowe	23.02.2024	
	06.09.2024	

KASINKA MAŁA	dzień miesiąca	
Styczeń	5	
Luty	2	
Marzec	1	29
Kwiecień	27	
Maj	24	
Czerwiec	21	
Lipiec	19	
Sierpień	17	
Wrzesień	13	
Październik	11	
Listopad	8	
Grudzień	6	
Odpady wielkogabarytowe	02.03.2024	
	20.09.2024	

W każdym z podanych terminów odbędzie się odbiór odpadów komunalnych (worki czarne, pojemniki), bioodpadów, a także szkło, plastik, metal, papier, tektura, opakowania wielomateriałowe. Odpady należy wystawić przed posesję w dniu wywozu, maksymalnie do godz. 7.00. Prosimy o wystawianie pełnych i związanych worków.

RABA NIŻNA OLSZÓWKA ŁOSTÓWKA ŁĘTOWE	dzień tygodnia	
Styczeń	18	
Luty	15	
Marzec	14	
Kwiecień	11	
Maj	9	
Czerwiec	6	
Lipiec	4	
Sierpień	1	29
Wrzesień	27	
Październik	24	
Listopad	21	
Grudzień	19	
Odpady wielkogabarytowe		
Raba Niżna, Olszówka	Łostówka, Łętowe	
21.03.2024	22.03.2024	

MSZANA GÓRNA LUBOMIERZ GLISNE	dzień miesiąca	
Styczeń	4	
Luty	1	29
Marzec	28	
Kwiecień	26	
Maj	23	
Czerwiec	20	
Lipiec	18	
Sierpień	16	
Wrzesień	12	
Październik	10	
Listopad	7	
Grudzień	5	
Odpady wielkogabarytowe		
Mszana Górna	Lubomierz	Glisne
16.03.2024	17.02.2024	21.03.2024
26.10.2024	23.08.2024	16.11.2024

Spółecznicy z Mszany Górnej

10 października 2023 r. zrzeszeni w szkolnym kole wolontariatu uczniowie klas VI-VIII Szkoły Podstawowej nr 2 w Mszanie Górnej już po raz drugi uczestniczyli w akcji sprzątnięcia cmentarza żydowskiego przy ul. Zakopiańskiej w Mszanie Dolnej, w ramach współpracy z organizacją Sztetl Mszana Dolna.

Przedwojenna Mszana Dolna była typowym miasteczkiem (sztetlem), w którym mieszkali chrześcijanie i Żydzi. Tak było do czasów wojny i okupacji hitlerowskiej, kiedy to ludność żydowska była programowo izolowana, poddawana różnorodnym aktom terro-

ru, bestialsko mordowana i ostatecznie masowo zgładzona 19 sierpnia 1942 r. na Pańskim w Mszanie Dolnej. Pamięć o tamtych wydarzeniach przetrwała dzięki naocznym świadkom, zachowanej szczątkowej dokumentacji i relacjom nielicznych ocalałych z Zagłady Żydów.

Młodzi wolontariusze z Mszany Górnej mieli okazję nie tylko pomóc w pracach porządkowych na cmentarzu żydowskim, który jest ważnym zabytkiem i praktycznie jedynym materialnym śladem po żydowskim życiu w Mszanie Dolnej, ale również poznali część bolesnej historii regionu. W czasie poprzedzającym dni chrześcijań-

skich świąt pamięci o zmarłych – Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny, mogli zadbać o groby tych, o których niewielu z żywych pamięta. Otarli się o inną kulturę i religię, poznali zasady zachowania się na cmentarzu żydowskim, które różnią się od zwyczajowego zachowania na nekropoliach chrześcijańskich. Dowiedzieli się między innymi o kilku prostych zasadach. Mężczyźni wchodzący na kirkut nakrywają głowy. W ramach modlitwy można odmówić któryś z psalmów, np. 16 albo 23. Na żydowskie groby znosi się kamyk, jako trwałe wyrażenie pamięci, można także zapalić symboliczny znicz, warto zadbać o to, żeby znicze nie zawierały katolickiej symboliki, chyba, że chcemy uczcić konkretne, ochrzczone Ofiary, jakie spoczywają na Pańskim – to 9 osób, katolików żydowskiego pochodzenia. Czas spędzony na mszańskim kirkucie był również okazją do poznania historii i symboliki nagrobków cmentarnych.

Młodzież poznała również inne miejsca pamięci o Żydach. W Mszanie Dolnej podstawowymi centrami pamięci są trzy miejsca pochówków żydowskich:

- Zbiorowa mogiła Ofiar egzekucji z 19.08.1942 r. na Pańskim
- Zbiorowy grób Ofiar egzekucji z 1.05.1942 r. przy ul. Ogrodowej
- Cmentarz żydowski przy ul. Zakopiańskiej, na którym znajdują się zbiorcze groby Ofiar z czasu okupacji niemieckiej.

Ważnym miejscem pamięci jest plac, na którym stała synagoga mszańska, upamiętniona tablicą, a także Dąb Pamięci dedykowany mszańskim Sprawiedliwym Stefani i Józefowi Wacławikom na Rynku.

– Dziś kolejna, trzecia już w tej edycji projektu „Opowieść o cmentarzu żydowskim w Mszanie Dolnej”, akcja porządkowania naszej zabytkowej nekropolii. Z ogromną wdzięcznością kłaniamy się wszystkim, którzy stawili się do wolontaryjnej pracy, a byli to przede wszystkim uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Mszanie Górnej, ze swoimi opiekunkami, Paniami: Ewelina Płachczyńską-Struś i Martą Malarz: najserdeczniej dziękujemy! (...) Po pracy młodzi wolontariusze z apetytem spałaszowali zamó-

wioną dla nich pizzę, a starsi udali się na gorący rosółek. Jedliśmy, naturalnie, poza terenem cmentarza, na prowadzących do niego schodkach – po przeszkoleniu wiemy doskonale, że w tym miejscu nie spożywamy posiłków. Kochani, dziękujemy ogromnie za waszą pracę i zaangażowanie – tymi słowami wdzięczność młodemu wolontariuszom wyraziła Urszula Antosz- Rekucka -prezes Fundacji Sztetl Mszana Dolna, po zakończonej akcji w dniu 10 października.

Oficjalne, uroczyste podziękowanie dla młodych wolontariuszy i ich opiekunek odbyło się podczas ostatniego w tym roku spotkania w projekcie edukacyjnym „Opowieść o dwukulturowej, przedwojennej Mszanie Dolnej. Edycja 2023” w Miejskiej Bibliotece w dniu 17 listopada 2023 r. W ramach podziękowań osobom wspierającym projekt, obok Pani Dyrektorki Biblioteki i Radnej Powiatu Agnieszki Orzeł, Pani Burmistrz Anny Pękaly słowa wdzięcz-

ności, kwiaty i pamiątkowy dyplom uznania otrzymały nauczycielki ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Mszanie Górnej – Panie: Ewelina Płachczyńska-Struś i Marta Malarz. Miłą nagrodą była również możliwość wysłuchania kameralnego koncertu poezji śpiewanej „Polskie, Żydowskie, Uniwersalne”. Przesłanie wierszy Bolesława Leśmiana – genialnego poety żydowskiego pochodzenia, zaprezentował Jakub Antosz – Rekucki. Podzielił się on z publicznością swoją fascynacją poezją Leśmiana i zaśpiewał znane i mniej znane wiersze poety do własnych kompozycji. Uczestnicy spotkania mogli zabrać do domu plik prezentowanych wierszy, by móc wrócić jeszcze do tej nietuzinkowej poezji.

Fundacja Sztetl od lat zajmuje się pielęgnowaniem pamięci o dwukulturowej przedwojennej Mszanie Dolnej. Wyszukuje i dokumentuje wszelkie ślady i pamiątki o czasach i ludziach, któ-

rzy niegdyś byli znaczącą częścią lokalnej społeczności Mszany Dolnej i okolic. Podejmuje wiele starań mających na celu upamiętnianie Ofiar Zagłady. Członkowie fundacji dbają o miejsca pamięci związane z Zagładą mieszkańców pochodzenia żydowskiego podczas II wojny światowej, angażując wolontariuszy z różnych grup społecznych. Podejmują również działania kulturalne, informacyjne i edukacyjne skierowane między innymi do dzieci i młodzieży szkół z terenu miasta i gminy Mszana Dolna, utrzymują kontakty z potomkami ocalałych z Zagłady, są aktywni w chrześcijańsko – żydowskich środowiskach dialogowych.

Gratulujemy wolontariuszom z Mszany Górnej i ich opiekunkom wrażliwości, gotowości do niesienia pomocy, chęci poznania historii i innej kultury, a także otwartości na nowe dziedziny pracy społecznej.

ANNA PETRYCKA

Nowy Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mszana Dolna

W dniu 11 września 2023 r., Wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba, podjął ważną decyzję o powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego. Potrzeba powołania nowego zespołu wynikała ze zmiany przepisów prawa, to jest z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Celem tego zespołu jest skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej w społeczności naszej gminy.

Skład Zespołu

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Mszana Dolna działa w oparciu o Uchwałę nr LXIII/639/23 Rady Gminy Mszana

na Dolna. Jego skład obejmuje przedstawicieli różnych instytucji, którzy wspólnie podejmą działania mające na celu ochronę ofiar przemocy. W skład zespołu wchodzi:

- **Izabela Malec** – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- **Beata Farganus** – Pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- **Anna Kyjanica** – Asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej
- **Anna Petrycka** – Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mszanie Dolnej

- **Maria Farganus** – Zastępca Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mszanie Dolnej
- **Adrian Walczak** – Kierownik ds. Prewencji Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej
- **Zbigniew Jarosz** – Dyrektor Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej
- **Maria Lis** – Pielęgniarka Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kasince Małej
- **Andrzej Diduszko** – Kurator Specjalista ds. Dorosłych Sądu Rejonowego w Limanowej
- **Beata Ciesielczyk** – Kurator Specjalista ds. Rodzinnych i Nietletnich Sądu Rejonowego w Limanowej

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołane przez Wójta Gminy Mszana Dolna odbyło się w Urzędzie Gminy Mszana Dolna w dniu 19 września 2023 r.. Podczas spotkania dokonano wyboru Przewodniczącego Zespołu – funkcję tę pełni **Anna Kyjanica**, zastępować ją będzie **Anna Petrycka**.

Podczas pierwszego posiedzenia uchwalono regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno – pomocowych, pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny w gminie aktywnie działa w celu ograniczenia zjawiska przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy.

Główne zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Diagnoza problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym:
 - Zespół dokonuje kompleksowej diagnozy problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, analizując skalę i charakter zjawiska.
2. Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych:
 - Zespół podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych. Działa we współpracy z odpowiednimi podmiotami.
3. Opracowywanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej:
 - Zespół opracowuje projekt gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy.
4. Rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy w środowisku lokalnym:
 - Zespół aktywnie promuje instytucje, organizacje i osoby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej budując w ten sposób lokalną koalicję na rzecz powstrzymania zjawiska przemocy. Promuje również informacje o dostępnych formach pomocy w lokalnym środowisku.

5. Powoływanie Grup Diagnostyczno-Pomocowych:

– Zespół tworzy i monitoruje działania grup diagnostyczno-pomocowych, które reagują na konkretne przypadki przemocy domowej.

6. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową:

– Zespół kieruje osoby stosujące przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, wspierając ich proces zmiany.

Zespół Interdyscyplinarny jest kluczowym elementem systemu walki z przemocą domową na szczeblu lokalnym. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego to ważny krok w zapewnieniu bezpieczeństwa naszym mieszkańcom. Dzięki współpracy różnych instytucji będziemy mogli skuteczniej przeciwdziałać przemocy domowej i pomagać potrzebującym – uzasadnił swoją decyzję Wójt Bolesław Żaba.

Siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mszana Dolna jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Spadochroniarzy 6, 34-700 Mszana Dolna, tel. 18 33 10 541 lub 18 33 19 810.

Zapraszamy do kontaktu mieszkańców borykających się z problemem przemocy domowej jak również świadków przemocy.

ANNA PETRYCKA

Inspektor w Gminie Mszana Dolna ds. rozwiązywania problemów uzależnień i pomocy rodzinie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podsumowuje zrealizowane projekty

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Wraz z końcem roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej kończy realizację projektu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej dla mieszkańców Gminy Mszana Dolna”. Program realizowany był w okresie od lutego do grudnia 2023 r., w ramach programu AONN-edycja 2022 Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Dla Asystentów i całego zespołu był to czas wyjątkowej pracy, by móc jak najlepiej organizować działania dopasowane do potrzeb i możliwości Uczestników Projektu, wspierać ich w trudnościach dnia codziennego, podejmowaniu aktywności społecznej, nabywaniu nowych umiejętności. Wsparcie Asystentów było szczególnie potrzebne w sytuacjach kryzysu, poczucia osamotnienia, pogorszenia stanu zdrowia osoby z niepełnosprawnością lub jej bliskich. Dzięki nastawieniu programu na aktywność, Podopieczni razem z Asystentami odwiedzali ośrodki kultury, sportu i rekreacji, a także organizowali krótkie wycieczki, które dostarczyły wiele pozytywnych przeżyć. Wsparciem objęto 9 osób z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności.

Dziękujemy Uczestnikom i ich rodzinom za aktywność, życzliwość, wielokrotne pokazywanie, że przy odpowiednim nastawieniu i działaniu można wiele osiągnąć.

Informujemy jednocześnie, że podejmujemy starania i przygotowanie programu Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej na rok 2024.

„Korpus Wsparcia Seniorów”

Kolejnym projektem kontynuowanym w 2023 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej był „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program był elementem wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”. Ta forma wsparcia polegała na zapewnieniu opieki na odległość, która oparta była na rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Opaski dały możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywali oni w odle-

głym miejscu. Było to idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych. Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, którzy nie byli w stanie np. dzięki wsparciu rodziny zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, program miał na celu zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w miejscu zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość” lub „teleopieki”.

Środki finansowe na realizację zadania pochodziły z budżetu państwa, w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, w ramach środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej zapewnił dostęp do opasek i usługi teleopieki dla 50 seniorów.

Opieka Wytechnieniowa

Programu „Opieka Wytechnieniowa” – edycja 2023 dobiega już końca. Mieszkańcy z terenu gminy Mszana Dolna, którzy na stałe opiekują się niepełnosprawnymi członkami rodziny od lutego mogli korzystać z realizowanego przez GOPS rządowego Programu. W tegorocznej edycji przyznano łącznie 2267 godzin opieki wytechnieniowej, świadczonej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania dla 11 osób.

Każda z rodzin nieodpłatnie otrzymała do wykorzystania około 180 godzin, w trakcie których osoba świadcząca usługi opieki wytechnieniowej odciąża członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu opiekunowie zaangażowani na co dzień w sprawowanie opieki zyskali czas, który mogli przeznaczyć na odpoczynek, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Projekt w całości finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W chwili obecnej oczekujemy na rozstrzygnięcie naboru wniosków na 2024 rok.

„Cała Naprzód!”

Od 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej realizował dwie edycje projektu „Cała Naprzód!”, który miał za zadanie poprawę funkcjonowania społeczno – zawodowego mieszkańców Gminy Mszana Dolna, a także ich rodzin. Projekt zakończył się w październiku tego roku.

W projekcie wzięło udział około 300 osób, zarówno dorosłych jak i dzieci z Polski i Ukrainy. Uczestnicy obu narodowości byli objęci różnymi formami wsparcia, wynikającymi z opracowanej przez specjalistów, indywidualnej diagnozy i ścieżki potrzeb. W ramach udziału w projekcie uczestnicy otrzymali wsparcie psychologa oraz doradcy zawodowego i pośrednika pracy. Brali udział w różnych kursach zawodowych, które odpowiadały ich zainteresowaniom i potrzebie lokalnego rynku pracy (m. in. pomoc nauczyciela przedszkol-

la, instruktor sportu, opiekun osób starszych i niepełnosprawnych, asystent ds. księgowości, komputerowy E-Citizen, operator wózka widłowego, florystka, groomer czy kurs prawa jazdy). Wielu uczestników podjęło również staż zawodowy i pracę zarobkową. Co więcej, uczestnictwo w projekcie umożliwiło dorosłym, udział w zabiegach fizjoterapeutycznych, a dzieci otrzymały wsparcie psychologiczne, logopedyczne oraz brały udział w rehabilitacji i zajęciach terapii SI.

W ramach projektu były organizowane również warsztaty wyjazdowe i stacjonarne mające na celu kształtowanie umiejętności społecznych, samooceny, trening rozwoju osobistego oraz motywację do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Ukraińscy uczestnicy oprócz wyżej wymienionych form wsparcia brali również udział w licznych kursach mających na celu pomoc w integracji w nowym państwie. Osoby uczest-

niczyły w kursie języka polskiego oraz w zajęciach z zakresu kultury i tradycji Polski.

Udział mieszkańców gminy Mszana Dolna w projekcie „Cała Naprzód!”, zwiększył ich szanse powrotu na rynek pracy poprzez podniesienie lub zmianę swoich kwalifikacji zawodowych oraz nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy. Uczestnicy wzmocnili również poczucie własnej wartości i sprawczości, przez co obecnie mają większą mobilizację do dokonywania pozytywnych zmian w swoim życiu.

W połowie przyszłego roku GOPS Mszana Dolna planuje realizację kolejnego projektu społecznego w związku z czym, wszystkich chętnych zachęcamy do kontaktowania się z tutejszym Ośrodkiem.

IZABELA MALEC

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej

Nowe Centrum Zdrowia Psychicznego

W odpowiedzi na rosnące potrzeby mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej w październiku bieżącego roku na terenie Szpitala Powiatowego w Limanowej rozpoczęło działalność Centrum Zdrowia Psychicznego dla powiatu limanowskiego (CZP).

Centrum jest miejscem, które zapewnia natychmiastową, kompleksową i bezpłatną pomoc każdej osobie powyżej 18 r. ż. znajdującą się w kryzysie psychicznym. Centrum zlokalizowane jest w części czwartego piętra głównego budynku szpitala.

Pacjent zgłaszający się do CZP nie musi się wcześniej rejestrować, nie potrzebuje również skierowania.

Limanowskie CZP zapewnia kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi powyżej 18 r. ż. w formie opieki dziennej, ambulatoryjnej i środowiskowej, (bez zapewnienia opieki stacjonarnej w ramach struktury własnej, z zapewnieniem opieki szpitalnej w oddziałach ogólnopsychiatrycznych kontraktowanych na warunkach ogólnych przez NFZ). Zakres świadczeń jest dostosowywany indywidualnie do potrzeb pacjenta. Może obejmować wizyty w poradniach, leczenie i terapię w oddziale dziennym psychiatrycznym (ogólnym lub rehabilitacyjnym), wsparcie zespołu leczenia środowiskowego, który odwie-

dza pacjenta w domu, by pomagać jemu i jego rodzinie. Indywidualny plan leczenia opracowują specjaliści na podstawie kontaktu z osobą doświadczającą kryzysu psychicznego.

CZP posiada wykwalifikowaną kadrę, która pomaga w leczeniu i wsparciu osób w kryzysie psychicznym. Są to: lekarze psychiatry; psychoterapeuci; psychologowie; terapeuci środowiskowi; terapeuci zajęciowi; pracownicy socjalni; pielęgniarki; asystenci zdrowienia.

Kluczowym elementem działalności Centrum Zdrowia Psychicznego jest Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny (PZK), który działa w ramach poradni zdrowia psychicznego. Jest to miejsce pierwszego, szybkiego kontaktu z profesjonalistą, który wstępnie oceni potrzeby zdrowotne osoby zgłaszającej się do PZK, udzieli wsparcia w zakresie ustalonych potrzeb, a także przedstawi wstępny plan dalszego postępowania,

w tym m.in. ustali termin i miejsce uzyskania świadczenia w ramach CZP (w przypadkach pilnych termin porady lekarskiej nie może być uzgodniony później niż 72 godziny od zgłoszenia).

Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-18:00. Ponadto we wszystkie dni tygodnia w poradni z punktem zgłoszeniowo-koordynacyjnym pacjenci mogą znaleźć pomoc całodobową.

Punkty Zgłoszeniowo-Koordynacyjne: czynne od poniedziałku do piątku od 8:00 do 18:00

- ul. Piłsudskiego 61, (Szpital w Limanowej II piętro – budynek B, nad poradniami specjalistycznymi), tel. 721 66 77 55, 721 66 77 86

- ul. Witosy 3/2, tel. 721 66 77 66, 18 337 55 70

email: czp.limanowa@medilinorm.pl

Informacje opublikowane na stronie internetowej www.szpitallimanowa.pl

Pożegnanie emerytowanych pracowników GOPS

W miesiącach wakacyjnych nadszedł czas kolejnych pożegnań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej. Wśród wzruszeń i serdecznych słów, pracownicy Ośrodka, Zespołu Ekonomiczno Administracyjnego Szkół i Urzędu Gminy Mszana Dolna zgrodzili się, by uroczystie podziękować swoim kończącym pracę koleżankom: Pani Annie Dudzie oraz Pani Zofii Antosz, które rozpoczęły zasłużoną emeryturę.

Słowa wdzięczności, docenienia doboru zawodowego i życzenia wszelkiego dobra na progu nowego etapu życia, w imieniu swoim i pracowników Urzędu Gminy wyrazili Wójt Gminy Mszana Dolna, Zastępca Wójta Katarzyna Szybiak oraz Skarbnik Gminy Monika Marszałik.

Pani Anna Duda, przez lata pełniła rolę Głównej Księgowej w Gminnym

Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej. Rozpoczęła swoją pracę 1 lipca 1992 roku. Jej zaangażowanie w pracę i profesjonalizm zapewniały stabilność, bezpieczeństwo i transparentność finansów ośrodka. W swojej postawie zawodowej prezentowała rze-

telność, dokładność oraz znajomość przepisów księgowych i prawa finansowego, które są fundamentem prawidłowego funkcjonowania i zarządzania finansami instytucji pomocy społecznej.

Drugą osobą, którą żegnano w obecności licznych kolegów i przyjaciół, była Pani Zofia Antosz. Zatrudniona na stanowisku starszego pracownika socjalnego od 1 lipca 1997 roku, wносиła do GOPS nie tylko swoją wiedzę zawodową, ale także serdeczność i empatię, które okazywała klientom i współpracownikom.

Mimo że ich praca nie polegała na bezpośrednim kontakcie z klientami, to ich codzienny wysiłek miał kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania ośrodka. Zarządzanie budżetem, kontrola finansowa, sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na realizację zadań i wsparcie udzielane potrzebującym.

– Zapamiętamy je, jako sumienne, oddane innym, towarzyskie i zawsze uśmiechnięte pracownice – oby ten uśmiech pozostawał zawsze na Waszych twarzach. Życzymy dużo zdrowia, powodzenia i wszystkiego najlepszego na zasłużonej emeryturze. Za wszystkie miłe chwile spędzone z Wami Dziękujemy!

– podsumowała Kierownik GOPS Izabela Malec, wyrażając w ten sposób uznanie i wdzięczność wszystkich pracowników Gminy Mszana Dolna dla odchodzących na emeryturę współpracowniczek.

IZABELA MALEC, kierownik GOPS

#NIEOBOJETNI

REAGUJ NA PRZEMOC WOBEC DZIECI

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości,

którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości w ramach projektu:

Integracja, jako forma przeciwdziałania przestępczości

REAGUJ na ZAGROŻENIE ŻYCIA

Jeżeli widzisz lub wiesz o poważnym zagrożeniu życia lub zdrowia dziecka, nie zastanawiaj się – natychmiast wezwij policję, dzwoniąc pod numer 112 lub 997! 112 – ogólny numer alarmowy. Pracownik przekaże Twoje zgłoszenie do odpowiednich służb ratunkowych – policji, pogotowia ratunkowego lub straży pożarnej. 997 – numer alarmowy policji. Zadzwońisz do najbliższej jednostki. Numery alarmowe 112 i 997 są bezpłatne i czynne całą dobę. Gdy policja przyjedzie, w zależności od sytuacji, może:

- Zatrzymać osobę, która stosuje przemoc wobec dziecka – jeśli popełniła przestępstwo lub jest obawa, że je popełni.
- Zabezpieczyć ślady i dowody przestępstwa.
- Rozpocząć procedurę Niebieskiej Karty.

W konsekwencji osoby z różnych instytucji publicznych (m. in. policjant, psycholog, lekarz, pracownik socjalny) przeanalizują sytuację i podejmą działania mające na celu wsparcie dziecka, zapewnienie mu pomocy i bezpieczeństwa. W kontakcie z policją (telefonicznie lub na komisariacie) możesz też złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec dziecka. Gdy policja dostanie takie zgłoszenie, ma obowiązek zająć się sprawą.

REAGUJ na PRZEMOC W RODZINIE

Wiesz lub podejrzewasz, że dziecko doświadcza w rodzinie przemocy fizycznej lub psychicznej? REAGUJ! Poinformuj lokalny Ośrodek Pomocy Społecznej. W sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka ośrodek pomocy spo-

łecznej ma obowiązek zajęcia się takim przypadkiem i założenia tzw. Niebieskiej Karty. W ramach procedury Niebieskiej Karty pracownik socjalny zbada sytuację w rodzinie dziecka, a następnie zaplanowane zostaną działania interwencyjne oraz pomocowe. W celu zgłoszenia przemocy idź lub zadzwoń do Ośrodka Pomocy Społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej może wysłać pracownika, aby odwiedził rodzinę i przeprowadził wywiad środowiskowy.

Adres i numer telefonu do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej: Ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna, tel. 18 3310541

Poinformuj szkołę, przedszkole lub żłobek krzywdzonego dziecka

O niepokojącej sytuacji możesz zawiadomić pracownika żłobka, przedszkola lub szkoły krzywdzonego dziecka. O swoich podejrzeniach poinformuj pedagoga lub dyrektora placówki. Osoby te często znają sytuację dziecka oraz jego rodziny i będą wiedziały, w jaki sposób zareagować. Placówki oświatowe powinny mieć opracowany schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka. Ponadto przedszkole, szkoła mogą uruchomić procedurę Niebieskiej Karty. W konsekwencji osoby z różnych instytucji publicznych (m. in. policjant, psycholog, lekarz, pracownik społeczny) przeanalizują sytuację i podejmą działania mające na celu wsparcie dziecka, zapewnienie mu pomocy i bezpieczeństwa.

Poinformuj Dzielnicowego/innego funkcjonariusza Policji

O swoich obawach co do sytuacji dziecka możesz poinformować dzielnicowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub innego funkcjonariusza Policji. W celu kontaktu z policją wybierz numer 997 (bezpłatny, całodobowy).

Kontakt telefoniczny z Komisarjatem Policji w Mszanie Dolnej – 478 345 650

Aby odnaleźć najbliższą jednostkę policji, sprawdzić jak nazywa się dzielnicowy i ustalić jego numer telefonu skorzystaj z wyszukiwarki internetowej lub z aplikacji mobilnej „Moja Komenda”. Dzielnicowy ma możliwość wejścia do domu lub mieszkania i niezwłocznego zbadania sytuacji dziecka. Gdy funkcjonariusz Policji uzna, że dziecko doświadcza przemocy w rodzinie, może uruchomić procedurę Niebieskiej Karty. W konsekwencji osoby z różnych instytucji publicznych (m. in. policjant, psycholog, lekarz, pracownik społeczny) przeanalizują sytuację i podejmą działania mające na celu wsparcie dziecka, zapewnienie mu pomocy i bezpieczeństwa.

Zawiadom Sąd Rodzinny O sytuacji przemocy wobec dziecka w rodzinie

Możesz zawiadomić sąd rodzinny najbliższy miejsca zamieszkania dziecka. Pismo z prośbą o wgląd w sytuację dziecka możesz wysłać anonimowo. Kiedy sąd rodzinny dowie się o zagrożeniu dobra dziecka, będzie zobowiązany podjąć działania mające na celu sprawdzenie jego sytuacji, ochronę i wsparcie rodziców w wychowaniu dziecka. Zawiadomienie możesz napisać samodzielnie. Nie ma potrzeby stosowania określonego wzoru. W zawiadomieniu opisz sytuację dziec-

ka, podaj imię i nazwisko, – jeżeli je znasz. Koniecznie podaj adres zamieszkania dziecka, aby sąd mógł podjąć działania. Kontakt do najbliższego sądu rodzinnego znajdziesz na stronie internetowej.

Sądem właściwym dla Gminy Mszana Dolna jest Sąd Rejonowy w Limanowej III wydział rodzinny i nieletnich, ul. Józefa Marka 19, 34-600 Limanowa.

Zawiadomienie możesz wysłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (e-mail) lub doręczyć je osobiście.

REAGUJ na ZANIEDBYWANIE

Wiesz, że dziecko jest rażąco zaniedbane? Rodzice zostawiają je bez opieki, nie interesują się nim, narażają na niebezpieczeństwo, nie zapewniają mu jedzenia, odpowiedniego ubrania, leczenia? REAGUJ. Zawiadom sąd rodzinny lub poinformuj lokalny Ośrodek Pomocy Społecznej.

REAGUJ na WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE

Wiesz lub podejrzewasz, że dziecko jest wykorzystywane seksualnie? REAGUJ! Zawiadom prokuraturę lub policję. Kiedy osoba dorosła podejmuje jakąkolwiek aktywność seksualną z udziałem dziecka, do lat 15 to zawsze mamy do czynienia z przestępstwem. Zawiadom o podejrzeniu popełnienia przestępstwa seksualnego wobec dziecka prokuraturę rejonową lub policję (w formie pisemnej lub ustnej). W przypadku ustnego zawiadomienia, z twojej wypowiedzi zostanie sporządzony protokół. W przypadku powiadomienia Policji znajdź jednostkę, na terenie której popełniono przestępstwo. Jeżeli nie jest to możliwe, lub nie wiadomo, gdzie dokładnie zaistniało przestępstwo – złóż zawiadomienie w najbliższej jednostce Policji. Zawiadomienie będzie niezwłocznie przekazane jednostce odpowiedniej dla miejsca zaistnienia zdarzenia i tam będą wykonywane dalsze czynności w sprawie. Aby odnaleźć odpowiednią jednostkę Policji, skorzystaj z wyszukiwarki internetowej lub z aplikacji mobilnej „Moja Komenda”. W celu prawidłowego przygotowania zgłoszenia

**JESTEŚ ŚWIADKIEM PRZEMOCY?
ZADZWOŃ!**

Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy

☎ 18 33 19 810

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

☎ 18 33 10 541

Komisariat Policji w Mszanie Dolnej

☎ 478 345 650

Całodobowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym

☎ 222 309 900

możesz skorzystać z pomocy prawnika udzielającego porad w lokalnym punkcie bezpłatnej pomocy prawnej lub w ośrodku pomocy rodzinie, ośrodku pomocy społecznej, ośrodku interwencji kryzysowej. W efekcie zgłoszenia prokuratura przeprowadzi postępowanie wyjaśniające. W jego efekcie postanowi, czy oskarżyć podejrzanego. Jego winę ustali sąd.

Od 2017 r. każdy ma prawny obowiązek powiadomić organy ścigania, jeśli podejrzewa, że doszło do przestępstwa wymierzonego w dobro dziecka, jak ciężki uszczerbek na zdrowiu, gwałt i wykorzystywanie seksualne.

REAGUJ na KARCENIE

Widzisz przemoc wobec dziecka ze strony rodzica lub opiekuna w przestrzeni publicznej? Dziecko jest szarpane, wyzywane, poniżane, bite (np. karcenie kłapsem)? REAGUJ.

Zauważ

Zasygnalizuj, że zauważyłeś sytuację krzywdzenia dziecka. Nawiązanie kontaktu wzrokowego może być wystarczającą reakcją powstrzymującą przemocowe zachowanie rodzica, opiekuna lub innego dorosłego towarzyszącego dziecku. Nie obawiaj się obserwować. Masz prawo przyglądać się temu, co dzieje się w przestrzeni publicznej.

Nawiąż kontakt

Kiedy rodzicem targają tak silne emocje, że nie potrafi powstrzymać przemocy wobec swojego dziecka, nie dotrą do niego racjonalne argumenty. Jeśli chcesz skutecznie zareagować, spróbuj obniżyć jego napięcie. Zadaj proste pytanie, np.: „Przepraszam, czy coś się stało?” Możesz też odnieść się do własnych doświadczeń, np.: „Pamiętam, kiedy moje dzieci były w tym wieku. To bardzo trudny czas. Czy mogę w czymś pomóc?”. Czasem wystarczy głośno powiedzieć: „Widzę, że jest pani trudno” lub „Czasem mamy zły dzień i wtedy nie potrafimy się dogadać”. Sama próba nawiązania takiej rozmowy może dać rodzicowi do myślenia i zatrzymać przemoc wobec dziecka. Może to być też początek dalszej rozmowy prowadzącej do uspokojenia sytuacji.

Nazwij sytuację

Nie krytykuj i nie atakuj, ale też nie unikaj nazywania rzeczy po imieniu. Spokojnie, ale stanowczo mów o tym, co cię zaniepokoiło – np.: „Widzę, że uderzył Pan dziecko”, „Proszę nie bić dziecka. Proszę nigdy tego nie robić”.

REAGUJ na PRZEMOC RÓWIEŚNICZĄ

Jeżeli wiesz lub podejrzewasz, że dziecko doświadcza przemocy ze strony rówieśników – REAGUJ! Jeżeli sytuacja ma miejsce w Internecie (cyberprzemoc) pomocne w interwencji może być zabezpieczenie dowodów – zrobienie screena/zdjęcia korespondencji lub publikacji. Poinformuj szkołę krzywdzonego dziecka. O przemocy rówieśniczej możesz zawiadomić pracownika szkoły krzywdzonego dziecka: wychowawcę, pedagoga, psychologa lub dyrektora placówki. Ci specjaliści znają środowisko szkolne i rówieśnicze dziecka, sytuację dziecka i jego rodziny. Mogą wesprzeć dziecko doświadczające przemocy oraz oddziaływać na sprawców/sprawcę, w tym wyciągnąć konsekwencje przewidziane w statucie szkoły oraz zawiadomić Sąd Rodzinny i Nietletnich. Placówki oświatowe powinny mieć opracowany schemat działań w przypadku wystąpienia w środowisku szkolnym przemocy rówieśniczej (zarówno online jak i offline). Co ważne w przypadku przemocy rówieśniczej szkoła może podjąć działania wychowawcze, naprawcze, profilaktyczne w całym środowisku szkolnym, w tym klasowym dziecka. W przypadku przemocy rówieśniczej działaniami należy objąć: pokrzywdzonych, sprawców i świadków. Ponadto szkoła może poinformować rodziców pokrzywdzonych, jak i sprawców oraz współpracować z nimi w celu zakończenia przemocy.

Reagowanie na krzywdę przywraca dziecku poczucie bezpieczeństwa i daje szansę na lepszą przyszłość. Może chronić zdrowie, a nawet życie dziecka!

Na podstawie materiałów kampanii edukacyjnej NIEOBOJĘTNI Fundacji Dajemy Dzieciom Się

Opracowała ANNA PETRYCKA

Więcej informacji na stronie: REAGUJ.fdds.pl

Świąteczny klimat

Jeśli wydaje się Wam, że do Świąt jeszcze „ho, ho, ho” tyle czasu – to pewnie dlatego, że Zagórzańskie Dzierżyny świąteczny klimat prosto z naszej górskiej okolicy zapakowały i zawiozły do Krakowa. A dokładnie na „nasz” pierwszy świąteczny kiermasz, na który otrzymaliśmy zaproszenie do Centrum Handlowego M1. Wśród zagonionych, nie wiadomo za czym, mieszkańców tej dużej metropolii, dostrzeżliśmy też takich, którzy złapali nasz klimat na przygotowanym z dużą dokładnością zagórzańskim stoisku. A czego tam nie było!

Pięknie stroszyły swoje skrzydła anioły od naszej Józefy Potacek, Sznurkowe Perełki uplotły świąteczne gwiazdki, choinki, mikołajowe czapki, anioły, maskotki i jak zawsze, piękne torbki. Prawdziwy klimat na stoisku dawały światło woskowej świecy – w równym rzędzie stały małe skrzaty, misie, choinki i inne wzory naturalnych światełek przygotowanych przez Monikę i Piotra reprezentujących Pasiekę u Piotra Woźniaka z Koniny. Okazuje

się, że ten duet jeszcze może nas zaskoczyć, bo Monika również na tę okoliczność przygotowała dużo ekologicznych ozdób z naturalnego sznurka.

Wzrok, jak zawsze, przykuwały ozdobne pierniczki Małgorzaty Suder, kolorowe wzory były tak piękne, że trudno sobie wyobrazić, że je kiedyś można będzie zjeść... Mieliśmy również swoje zagórzańskie bombki z fragmentami tybetki; to właśnie ten materiał kupują sobie nasze modnisie na szykow-

ne spódnice. Tworzy je Maria Bolisęga, która do bombek dorzuciła nam jeszcze szyszkowe choinki.

Nie mogło zabraknąć również Drewnianych cudów z Kasinki – te małe arcydzieła same w sobie robiły nam klimat na stoisku – bombki w prezentowych zestawach z dedykowanymi życzeniami, śnieżynki, zagórzańskie parzenice, krakowskie bombki tematyczne – nie było już wolnego miejsca, wisały dosłownie wszędzie, gdzie tylko dało się je przyczepić...

Jak świąteczny klimat to na całego, nie mogło zabraknąć nam i „zielonego” – piękne eko-stroiki to dzieło naszych dziewczyn – matki i córki: Moniki i Doroty Kościelniak ze Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłom z Olszówki. Wykazały się jeszcze zdolnością wicia wianków, ale nie tylko one. Jeśli kojarzycie piękne

w Krakowie

i delikatne koronki połączone z różnymi elementami „prosto z lasu”, to na pewno pomyślicie z tym momencie o Urszuli Kołodziej i jej siostrze Marysi Knapczyk, które czarują nam takie rzeczy na każdą okazję, bez względu na sezon, bo latem pojawiają się koronkowe motyle, a zimą piękne gwiazdki, dzwoneczki, sówki i sikorki... Jak to jeszcze połączymy z szyszkami i prostotą do świątecznych wianki są zjawiskowe.

Nasza główna serowa specjalistka Monika Kubik również przed nami odkryła swoje manualne talenty. Jej stroiki pełne są orzechów różnej maści, a wiadomo, w świątecznej symbolice orzech to bogactwo. Zatrzymując się jeszcze w tematyce „eko”, to najlepszym przykładem jest ostatni nasz hit – siano. W tym temacie nie ma sobie równych P. Józefa z Hafthan Konina, a w tym fachu próbuje ją podpatrywać jej synowa Paulina Hanula. Miałyśmy więc wianki z siana, kudłate, zdobione, talerzyki z sianka na opłatek i samo siano prosto na wigilijny stół – jednym słowem było w czym wybierać.

Odwiedzili nas tam też nasi znajomi. Jakże cieszy, gdy przyjeżdżają z Rabki lub drugiego końca Krakowa aby zrobić u nas świąteczne zakupy. Urokowi zagórzańskiego rękodzieła nie oparła się również nasza największa Ambasadorka, Olga Gałek. Dumni jesteśmy z faktu, że i u niej święta pachnieć będą zagórzańskim sianem i gorczańską choinką. Wsparli nas również sympatycy zagórzańskiej marki lokalnej, którzy nam bardzo kibicują: Wojciech Winkel, zawodowo związany z firmą Wawel, a sercem z Glisnem, przewodnik tatrzański oraz Rafał Wójtowicz, Prezes PTTK Rabka.

Cztery dni w Krakowie przeleciały jak kilka chwil. Dla nas było to na pewno pierwsze takie doświadczenie w grodzie Kraka, możliwość promocji oraz spotkanie z innym klientem otwartym

za bogactwo zagórzańskiej ziemi. Każde wydarzenie czegoś uczy i coś wnosi, poznajemy nowe zapotrzebowania, słyszemy nowe pytania. Wyjście poza naszą sferę komfortu i przyzwyczajenia poszerza nasze możliwości, jesteśmy

bogatsi w tę wiedzę i mamy apetyt na więcej.

A jeśli chcecie poczuć ten klimat, szukajcie nas na krakowskim Rynku 9 grudnia – będziemy tam z naszymi zagórzańskimi świątecznymi rzeczami, będzie to również gratka dla smakoszy, bo do Krakowa wrócimy z ofertą poszerzoną o kulinarne smaki. A jeśli i tego jeszcze będzie mało, to spotkamy się z Wami na placu targowym w Mszanie Dolnej, jak zawsze, dwa tygodnie przed świętami.

**PARTNERZY I KREATORZY
ZAGÓRZAŃSKICH DZIEDZIN**

Aktywna Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasince Małej

- stan obiektów i sprzętu sportowego w szkole.
- Wśród laureatów konkursu znalazła się Szkoła Podstawowa nr 2 im. Juliana Tuwima w Kasince Małej, która została wyróżniona za realizowanie programów sportowych, takich jak: Program SKS, WFzAWF, Projekt Lokalny Animator Sportu, organizację różnorodnych form aktywności fizycznej: zawodów sportowych, wycieczek szkolnych, organizację półkolonii w okresie ferii zimowych i letnich, organizację festynów rodzinnych, wyjazdów na mecze i wydarzenia sportowe i wiele innych działań propagujących aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży. Laureaci oprócz pamiątkowych dyplomów i pucharów otrzymali bon na sprzęt sportowy i organizację turnieju opiewający na kwotę 2000 zł.

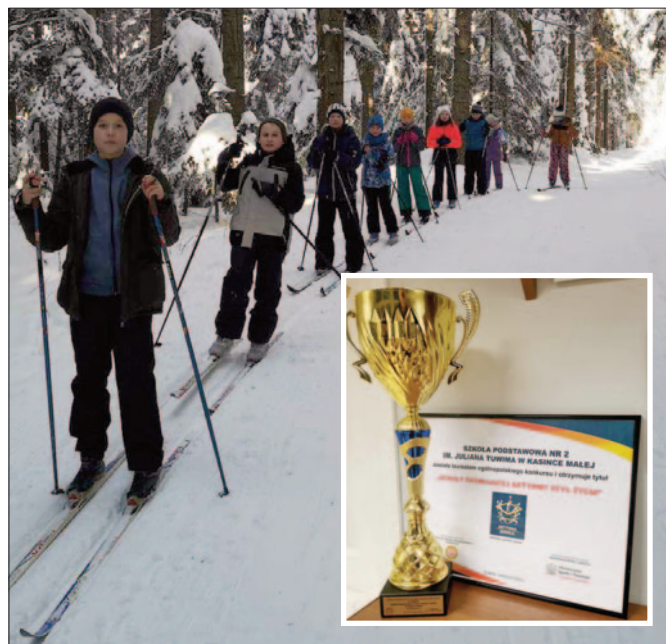
MATEUSZ DĄBROWA

Małopolski Szkolny Związek Sportowy w Krakowie wyłonił laureatów Konkursu „Szkoła Promująca Aktywny Styl Życia”.

Głównym jego celem było wyróżnienie szkół oferujących wszystkim uczniom ciekawe programy wychowania fizycznego i sportu, odnoszące się do wszelkich form aktywności fizycznej realizowanych przez wszystkich uczniów w szkole. Ocenie podlegały między innymi:

- program i realizacja zajęć w-f w szkole,
- organizacja i udział w międzyszkolnym współzawodnictwie sportowym,
- organizacja imprez okolicznościowych takich jak inauguracja sportowego roku, podsumowanie, dzień sportu szkolnego, konkursy sportowe, sportowe wakacje/ferie,
- organizacja szkoleń na kartę rowerową, kartę pływacką,
- udział szkoły w programach promujących sport dzieci i młodzieży,

Wyjątkowe spotkanie w Dolinie Mszanki

Pierwszy atak listopadowej jeszcze zimy nie przeszkodził Zagórczanom w celebracji ich comiesięcznego święta. Paradnie i ciepło ubrani zjechali się do Lubomierza, aby podczas Zagórczańskiej Mszy św. dać wyraz swojej tradycji.

Niezmiennie do niej nawiązuje w swoich homiliach O. Marek Kustroń, gazda lubomierskiej parafii. Nawołuje do kultuwowania tego, czym obdarowali nas przodkowie i przekazywania wartości, w tym wiary naszych ojców, młodym. A tych nigdy na tej szczególnej Eucharystii nie brakuje. Wiernie służbę

przy ołtarzu sprawują ministranci, u których dostrzec możemy elementy ludowego stroju Górali Zagórczańskich. Młodzieży, ubranej jak należy, po zagórczańsku, nie brakuje również w zespole, którego nazwa nawiązuje do rzeki malowniczo wijącej się po zagórczańskich miejscowościach. Rozśpiewana na całe gardła Dolina Mszanki, bo o niej mowa, sprawiła wiele radości tym, którzy mimo lekkiej zimowej zawieruchy w ostatnią niedzielę listopada zgromadzili się w drewnianej świątyni usytuowanej malowniczo na pograniczu Gorców i Beskidu Wyspowego. Jakaż to przyjemność słuchać tych mocnych głosów i zdecy-

dowanych pociągnąć smyków... Okolicznościowy koncert, wykonany tym razem w kościele, wzmógł tylko apetyt na więcej i więcej.

Wydarzeniu towarzyszył kiermasz produktów lokalnych. Na uczestników Zagórczańskiej Mszy św., mimo opadów śniegu czekali na placu przed kościołem przedstawiciele Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny i Sznurkowych Perełek z bożonarodzeniowym asortymentem.

Niedosyt muzycznych uniesień będzie można nieco zaspokoić jeszcze w tym roku, 30 grudnia – tak, tak! w sylwestra – spotkamy się bowiem znowu w Lubomierzu podczas Zagórczańskiej Mszy św., jak zwykle o 14:00. Muzyczną ucztę zgotuje nam wtedy Związek Podhalan Oddział Lubomierz. Czyż to nie piękny sposób na pożegnanie starego roku? Spokojnie potem zdążymy na nasze wieczorne zabawy...

MAGDA POLAŃSKA

II Bal Seniora 2023 – przeszedł do historii

W tym roku spotkanie odbyło się w Biesiadzie Górczańskiej w Koninie – w Gminie Niedźwiedź. W II Balu Seniora wzięło udział 212 Seniorów oraz 30 wolontariuszy.

Inicjatywa Balu Seniora powstała w ubiegłym roku, dzięki współpracy Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej. Wszyscy chętnie odpowiedzieli na propozycję stowarzyszenia i od razu przystąpili do działania.

Tegoroczny Bal Seniora 2023 był już drugim balom zorganizowanym na terenie zagórczańskich samorządów. Tematem tegorocznego balu była gala oskarowa. Wszystko pięknie świeciło się w kolorach złota i czerwieni, a przybyli Seniorzy iście, jak gwiazdy wchodzili po czerwonym dywanie. Toast wznieiony za ich zdrowie, pogodę ducha i niekończące się pokłady energii sprawił, że środowe popołudnie było niezwykle. Ileż uśmiechu na twarzach, ile rozmów, spotkań po latach! Nogi nikt w tym dniu nie bolały. Organizatorzy jednogłośnie stwier-

dzili, że największą nagrodą tego dnia był uśmiech i łyż wzruszenia naszych Seniorów. Czegóż chcieć więcej?

Przez całe popołudnie organizatorów wspierali swoją pomocą wolontariusze. Po prostu byli i towarzyszyli, angażując się w zabawę. Pięknie było patrzeć na to, jak wspólnie potrafią się bawić, śpiewać i tańczyć. Wiek nie miał znaczenia – łączyły się hart ducha i otwartość na siebie.

– Dziękujemy z głębi serca włodarzom naszych zagórczańskich samorządów – Rafałowi Rusnakowi – Wójtowi Gminy Niedźwiedź, Annie Pękale – Burmistrzowi miasta Mszana Dolna oraz Bolesławowi Żabie – Wójtowi Gminy Mszana Dolna za obecność i piękne, pełne nadziei słowa skierowane w stronę Seniorów. Drodzy Seniorzy, kochani wolontariusze! Dziękujemy i mówimy do zobaczenia za rok – z nadzieją na kolejne spotkanie podsumowali bal organizatorzy.

II Bal Seniorów był też okazją do zauważenia jeszcze jednego ważnego faktu. Przedstawiciele władz samorządowych pogratulowali Pani Karolinie Marii Zapale głównej nagrody w konkursie Razem dla Seniorów. W dniu 7 listopada br. Prezes Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość przyjęła z rąk małżonki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pani Agaty Kornhauser-Dudy pierwszą nagrodę w drugiej edycji konkursu Razem dla Seniorów. Wręczenie nagrody odbyło się podczas gali finałowej, która odbyła się w Pałacu Prezydenckim. Podczas gali wyróżniono najciekawsze i najbardziej wartościowe działania na rzecz osób starszych. Pani Karolina Maria Zapala została nominowana do udziału w konkursie przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu. Nagroda ta jest ogromnym wyróżnieniem dla Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość i całego środowiska osób wspierających jego działania. Docenienie podejmowanych starań daje jeszcze większą motywację do pracy na rzecz Seniorów.

– Drogi Seniorze, z ogromną dumą i wdzięcznością na Twoje ręce chciałabym złożyć otrzymaną nagrodę w konkursie „Młodzi Seniorom”. To dla mnie niezwykle wyróżnienie, które dedykuję Tobie. Za twoje świadectwo życia, inspirację do działania, uśmiech i otwartość. Za niekończące się lekcje bycia lepszym człowiekiem. Od ciebie uczę się nie bać lat przemijania, bo przecież one dodają mi mądrości i doświadczenia. Dziękuję, bo pokazujesz mi, że człowiek przez całe życie uczy się być CZŁOWIEKIEM – podzieliła się swoją radością i wdzięcznością uhonorowana nagrodą Karolina Maria Zapala – prezes Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość. Podziękowała również wszystkim zaangażowa-

nym w organizację i realizację II Balu Seniora, w szczególności Seniorom i współorganizatorom oraz licznym partnerom oraz sponsorom tego niezwykle wydarzenia:

Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu; Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej; Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej; Biesiadzie Gorcezańkiej w Koninie; Zespołowi Ahaju Fusion Bolivia; Stowarzyszeniu Zagórzańska Bracia; Firmie Drewniane cuda z Kasinki; Firmie Balony_helove; Firmie Happy Day Anna Domagała; Pani Magdalenie Puchała; Pani Sołtyś wsi Niedźwiedź Annie Ogiela; Wolontariuszom

z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Józefa Marka w Mszanie Dolnej; Praktykantkom z Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych w Mszanie Dolnej; Pracownikom Domu Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej; Uczniom z klasy 2 TR Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych z Mszany Dolnej z wychowawcami; Fotografowi – Robertowi Zapale

Czy będzie więcej edycji? Wróżba z ciasteczka była jasna:
DO ZOBACZENIA ZA ROK!

ANNA PETRYCKA

Fot. Robert Zapala

Źródło: Fanpage Facebook Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość

Konkurs Gwary Zagórzańskiej

W sobotę, 2 grudnia, w Łętowie odbył się Konkurs Gwary Zagórzańskiej. Pierwsza edycja tego wydarzenia spotkała się z niezwykle pozytywnym odbiorem – okazała się liczną, a obecność na widowisku dowiodła, że gwara to nie przeżytek, lecz żywy element zagórzańskiej kultury.

Jury konkursu obradowało w składzie:

- dr Artur Czesak – językoznawca, dialektolog i leksykograf,
- Monika Kurzeja – filolożka, główna specjalistka ds. badań terenowych i dokumentowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego z Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ,
- Barbara Stożek – członkini zespołu regionalnego „Mszanicanki”, śpiewaczka ludowa, laureatka wielu konkursów regionalnych w kategorii

śpiewu, propagatorka tradycji zagórzańskiej, zwłaszcza gwary,

- Andrzej Gackowiec – sołtys wsi Olszówka.

Kategorie konkursowe zgromadziły zarówno małych, jak i dorosłych. Najmłodsze pokolenie reprezentował czteroletni Franciszek Gawronek recytujący słowa „Konika”, tradycyjnej nuty zagórzańskiej. Komisja usłyszała także śpiew dziewczynek – Emilii Nowak oraz Aleksandry Dziedziny z Łostówki – w utworze „Hej grojze mi muzycko”, jak też „Paso jo se paso” w wykonaniu Jagody Farganus. Nie zabrakło i humorystycznych prezentacji, które dzieci opowiadały z swadą i zaangażowaniem. Było o kowalu, co diabłu duszę zaprzędał, o samochodzie, dwóch braciach i biedzie, a i o tym „Jak na Koninie Franek Smrecok wygnoł stracha” autorstwa Jana Miechury z Podobina.

Wśród prezentacji przeważała proza, choć zdarzały się i wiersze. Po poezję

Antoniny Zachary-Wnękowej, zagórzańskiej poetki rodem z Olszówki, sięgano chętnie i często. „Śniyg” w wykonaniu Marii Figury z Mszany Dolnej czy „Do turysty z Gorców” wyrecytowany przez Gabrielę Lupe z Koniny przypominał zgromadzonym o pięknie gwary utrwalonej w wierszach. Ponadto z nowatorską formą prezentacji wystąpił Mariusz Karpierz z Kasinki Małej, który przedstawił scenkę gwarową o powstaniu Mszany Dolnej w postaci komiksu, przez co w świetny sposób połączył tradycję z nowoczesnością.

W kategorii dorosłej opowiadania dotyczyły głównie zwyczajów praktykowanych przez Zagórczan oraz ich codzienności. Spektrum tematyczne było bardzo szerokie. Zgromadzeni mogli usłyszeć o tajemniczym znaczkach w wykonaniu Andrzeja Ciężadlika z Kasiny Wielkiej czy o ograbku zagórzańskim, zaprezentowanym przez Mszanicanki. Ich występ wpleciony był między opowieść o wczasach Maryśki z Gronia autorstwa Anny Cichańskiej z Olszówki oraz dowcipny występ Genowefy Fudro i Czesławy Potaczek pn. „Sąsiadki”.

Spośród grup wyróżnić z pewnością należy Zespół „Łętowianie”. Młodsze dzieci przedstawiły program „Dziwny jak co dziwny w chałpie u Maryśki spod Brzysku”, a starsze „Jak nas tata mamie na despet robił”. Małych Łętowian uj-

kolejnym pokoleniom, jak i dzieci oraz młodzież – najmłodsze grupy, które chłoną mowę przodków i kultywują ją od urodzenia. Wszystko to sprawia, że gwara nie jest archaizmem, czymś umarłym wraz z poprzednimi generacjami, lecz wciąż aktualna należy do wartości pielęgnowanych przez Zagórczan i kreuje ich tożsamość każdego dnia.

Partnerem wydarzenia była marka lokalna Zagórzańskie Dziedziny.

KLAUDIA GAWRONEK

rzeń można było także podczas występu wychowanków Bajkowego Przedszkola z Łętowego pt. „Jak to downi sie małućkie dzieci u nos bawiły”. Silną reprezentacją wśród grup było również Koło Gospodyń Wiejskich „Śwarne Babki” z Łętowego z scenką „Wilijo w rodzinie” wprowadzające zebranych w klimat świąteczny.

Widownia oraz komisja doświadczyły także różnorodności gwary zagórzańskiej. Spowodowane to było występami uczestników pochodzących z różnych części regionu. Mowa mieszkańców Kasinki Małej czy Kasiny Wielkiej różniła się nieco od tej z Koniny czy Łęto-

wego, co jeszcze dobitniej ukazuje bogactwo i zróżnicowanie gwary zagórzańskiej.

Wobec tak odmiennych i ciekawych występów konkursowych komisja miała bardzo trudne zadanie. Wyboru najlepszych uczestników dokonała na podstawie czystości gwary i sposobu prezentacji. Przewodniczący komisji, dr Artur Czesak, zaznaczył, że umiejętność posługiwania się nią wcale do łatwych nie należy. Podkreślił również, jak budujący jest fakt, że Zagórczanie nie wstydzą się mówić gwarą i jej używać. Pochwalił zarówno dorosłych, którzy przekazują ten element ich tożsamości

Agropromocja 2023 – pokazać to, co najlepsze

Po udanym, zesztorocznym debiucie, na jubileuszowej, trzydziestej edycji „Agropromocji” – najważniejszych rolniczych w targach w Małopolsce organizowanych przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach w tym roku marka lokalna Zagórzańskie Dziedziny również otrzymała zaproszenie do aktywnego udziału w wydarzeniu.

Wysoko podniesiona poprzeczka, – bo już wtedy zaprezentowaliśmy się z najlepszej strony – zobowiązywała do solidnych przygotowań. Nie było wątpliwości, że Zagorzanie dadzą radę! Teraz możemy śmiało napisać, że Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrlem z Olszówki oraz grono aktywnych kreatorów, poradziło sobie z tym znakomicie! Była to prawdziwa uczta dla ciała i ducha, bo kulinarnie i kulturalnie wszystko „zagrało”.

Nie lada wyzwaniem stało się planowanie, omawianie i przygotowywanie

naszego udziału w tym najważniejszym dla małopolskich rolników wydarzeniu. Poza rodziną Kościelniaków, zaangażowaną w ten proces od samego początku, pomogli również kreatorzy i partnerzy

marki Zagórzańskie Dziedziny. Dzisiaj, z perspektywy czasu, postaramy się wymienić ich tutaj wszystkich dziękując im jeszcze raz za pomoc.

Najbardziej reprezentacyjny element tego wydarzenia to chleb, który zwyczajowo przekazywany jest gospodarzom Agropromocji. Tegoroczne zamówienie to nie jeden, ale pięć! dorodnych bochenków chleba, wypiekanych w Kasince Małej, w piekarni u Państwa Marszałików, które na starosądeckie święto rolnicze подарował Andrzej Marszałik.

Te bochenki, symbol ciężkiej pracy rolników, jak zwyczaj każe, trzeba zaprezentować godnie. Nie mogło więc zabraknąć serwet ręcznie malowanych przez naszą artystkę, Józefę Potaczek; deski zaś do ich ekspozycji, już tradycyjnie, otrzymaliśmy od Pawła Widzisa z Drewnianych cudów z Kasinki – to nasi certyfikowani twórcy, użytkownicy Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny! Tak sobie tym razem wymyśliliśmy, że przybierzemy go mirtem, tym, który kiedyś rósł w doniczce w każdym niemal do-

mu, miał magiczną moc chronienia domostwa od burz i nawałnic, stąd używany był do zdobienia świec gromnicznych, ale też do przystrajania koszyków na święconkę czy do ceremonii ślubnych; gałązką mirtu rodzice błogosławili młodych, a często mirt służył do zdobienia welonu panny młodej. Ten ambitny plan udało się zrealizować dzięki zacnym gospodarzom ze Słomki w Mszanie Dolnej, u których, po długich poszukiwaniach, odnaleźliśmy tę tradycyjną roślinę, a którą hojnie nas obdarowali. Naręcze mirtu w dekoracji uzupełniły kłosa zbóż, jarzębina, aronia i nagietek.

Wydarzenie zainaugurowano Mszą św. sprawowaną na papieskim ołtarzu polowym. Od zeszłego roku bowiem miejsce Agropromocji to Diecezjalne Centrum Pielgrzymowania im. Jana Pawła II, a gościny udziela wszystkim wystawcom i organizatorom Dyrektor DCP, ks. Paweł Broński. Oprawę Eucharystii zapewniła kapela Kościelniaków, a zagórzańska reprezentacja ustawiła się u stóp ołtarza, gdyż po złożeniu chlebów w darze ołtarza zaplanowano uroczyste przejście w korowodzie. Nie zabrakło przedstawicieli samorządów, i parlamentarzystów związanych z regionem oraz przedstawicieli instytucji działających na rzecz rolników, a nas wspierał osobiście Bolesław Żaba, Wójt Gminy Mszana Dolna, inicjator i koordynator marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny.

Na scenie trombita dał sygnał uroczystości otwierając wystawę Agropromocji, a Adam Wrzecionek, sołtys Kasiny Wielkiej oraz Piotr Woźniak w imieniu wszystkich rolników, wraz z kobietą delegacją: Moniką Kościelniak, Lucyną Pazdur i Emilią Szywą, przekazali chleby Dominikowi Paskowi, Dyrektorowi MORD w Karniowicach, profesorowi Andrzejowi Sechmanowi, Prorektorowi Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Krzysztofowi Dudzie Dyrektorowi Instytutu Zootechniki – Państwowego Instytutu Badawczego w Balicach. Chlebem, po gospodarsku, podzielono się również ze wszystkimi uczestnikami Agropromocji.

W międzyczasie trwały przygotowania na stoisku SIR – Sieci na Rzecz Innowacji w Rolnictwie i na obszarach wiejskich. Od wczesnego poranka przygotowaliśmy produkty do degustacji; a był to nie lada wyczyn, gdyż mieliśmy już pierwsze wejścia antenowe w TVP 3 Kraków. Pod nieodstępującym nas okiem kamer – (w sumie pięć wejść antenowych) zaradne gospodynie, z głównodowodzącą, Moniką Kościelniak na czele, ryktowały stoisko przygotowane również dzięki Drewnianym Cudom z Kasinki (ten aktywny użytkownik Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny dwoił się i troił, aby na wrześniowe wydarzenie do Starego Sącza przygotować skrzynie, skrzynki i okolicznościowe magnesy za-

mówione u niego przez organizatorów wydarzenia!). Puste półki zapełniliśmy zagórzańską literaturą, serwetami z elementami zagórzańskich zdobień zapożyczonych z naszych strojów ludowych – to piękne dzieła Barbary Łabuz z Miejskiego Ośrodka Kultury w Mszanie Dolnej; nie zabrakło przetworów wyciągniętych ze spiżarni zacnych zagórzańskich gospodyń oraz certyfikatów i statuetek bacy Bulandy – jak się mamy chwalić produktami, to tymi, które otrzymały już nasz lokalny znak jakości! A do tego jeszcze stoły uginające się od regionalnych smaków: swojskich kiełbas i innych wędlin, gorceńskich serów od Moniki Kubik, miodów z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny, koszy pełnych podplomyków wypieczonych w nocy przez zagórzańskie gospodynie, oraz chlebów... Były i wielkie kołaczki z mszańskiej Piekarni SWAT i paluchy do zagryzania smalczyku. Niezwykły aromat, który zachęcał do odwiedzenia naszego stoiska, to gotujący się rosół z barana. Wszyscy, którzy nas odwiedzali, nie mogli się nachwalić zagórzańskich potraw; produkty tak szybko znikały, że ledwo nadążaliśmy z dokładką... Aromatycznym rosółem poczęstowaliśmy Witolda Kozłowskiego, Marszałka Województwa Małopolskiego, który odwiedził nasze stoisko z redaktor Olimpią Górską z TVP 3 Kraków oraz Andrzeja Guta – Mostowego – Wiceministra Sportu i Turystyki. Wizytę zaanon-

sowała kapela Kościelniaków, która schodząc ze sceny po krótkim występie zaplanowanym w programie, sygnalizowała miejsce, gdzie można dobrze zjeść. Wszystkich znamienitych gości podejmowali Zagórzanie ubrani w regionalne stroje albo w charakterystyczne koszulki marki – by bez trudu można było do nas trafić. Rolę gospodarza stoiska pełnił gminny gazda, Bolesław Żaba, koordynator marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny. O współpracy i korzyściach płynących z partnerstwa i wspólnych działań marki opowiadały przed kamerą przedstawicielki Partnerów Zagórzańskich Dziedziny: Agnieszka Józefiak – Lewandowska reprezentująca Miasto Mszana Dolna oraz Lucyna Pazdur z Bazy Lubogoszcz w Kasince Małej.

Nieopodal miejsca, gdzie można było delektować się naszymi lokalnymi smakami, zlokalizowano miodne stoisko z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koininy, w którym można było również zaopatrzyć się w pyszne sery gorczańskie od Moniki Kubik.

W niedzielę, w drugi dzień wydarzenia, również nie zabrakło zagórzańskich produktów do degustacji, a o tym, że posiadają najwyższą jakość utwierdziły nas wyniki konkursu „Nasze kulinarne dziedzictwo – Smaki regionów”. Oto bowiem dwa pierwsze miejsca zajęli w nim użytkownicy Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny: w kategorii produkty mleczne – I nagroda trafiła do Moniki Kubik za ser podpuszczko-

wy z orzechami, a w kategorii miody – I nagrodę odebrali Monika i Piotr Woźniakowie za miód ze spadzi liściastej. Serdecznie gratulujemy!

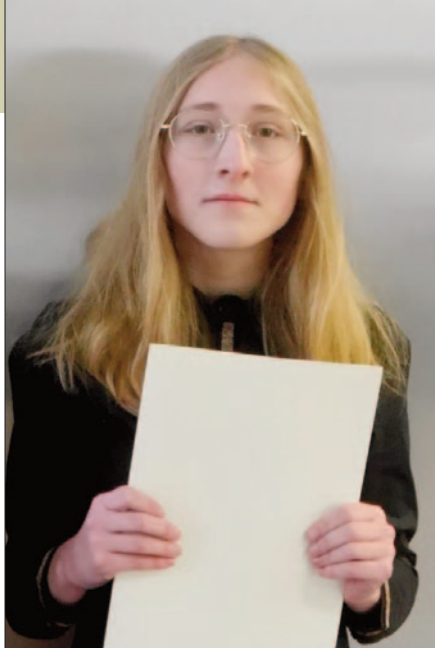
Ten dzień na stoisku SIR zdecydowanie należał do prominentnych gości, jakich przyszło podejmować Zagórzanom. Dość wspomnieć o Justynie Koseckiej – Cygan – Dyrektora Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Krakowie; Jerzym Radoniu, dyrektorze Małopolskiego Oddziału Regionalnego ARiMR; Krzysztofie Dudzie, Dyrektora Instytutu Zootechniki w Balicach; Wojciechu Włodarczyku – Przewodniczącym Społecznej Rady Doradztwa Rolniczego MODR w Karniowicach i Etatowym Członku Zarządu Powiatu Limanowskiego, no i gospodarzu całej imprezy, Dominiku Pasku, Dy-

rektorze MODR w Karniowicach oraz jego zastępcy, Karolu Sepielaku. Kolejny raz obojętnie obok zagórzańskich potraw nie przeszedł Mikołaj Rej, znany m. in. z telewizji kucharz!

Wspominając teraz, z dystansu, to wydarzenie, swoją wdzięczność kierujemy raz jeszcze przede wszystkim do Dominika Paska, Dyrektora MODR w Karniowicach, za zaufanie i powtórne zaproszenie do współtworzenia tego wydarzenia oraz Anny Tobiasz, Kierownik Działu Rozwoju Obszarów Wiejskich MODR za życzliwość i wszelką pomoc w realizacji tego odpowiedzialnego zadania. Naszym niezawodnym Partnerem, skupionym w Stowarzyszeniu Miłośników Kultury Góralskiej „Pod Cyrlołm”, dziękujemy za ogrom pracy i zaangażowanie w przygotowanie całej prezentacji Zagórzańskich Dziedziny podczas Agropromocji 2023, a wszystkim pozostałym instytucjom, podmiotom i osobom tworzącym naszą lokalną markę za wsparcie w tych działaniach. Swoją postawą i ciężką pracą potwierdziliście to, co od dawna już wiemy, że hasło #razemtworzymyzagórzańskiedziedziny nie jest tylko pustym sloganem, ale twardym faktem! Dziękujemy Wam za obecność, miłe słowa, uśmiech i humor; ale też ciężką pracę bez słowa skargi czy narzekania! W tym tkwi nasza siła oraz potencjał i chęć do dalszego działania! Bogatsi o nowe doświadczenia zyskujemy i rozwijamy się; razem możemy wnieść więcej i dać więcej – cała moc Zagórzańskich Dziedziny!

PARTNERZY ZAGÓRZAŃSKICH DZIEDZIN

Agnieszka Kaleta stypendystką Prezesa Rady Ministrów

7 grudnia 2023 r. w Auli Głównej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów Stypendystom Prezesa Rady Ministrów za wybitne osiągnięcia w roku szkolnym 2022/2023.

W tym zacnym gronie najzdolniejszych w całej Małopolsce znalazła się Agnieszka Kaleta, mieszkanka Kasiny Wielkiej, uczennica klasy II Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Józefa Marka w Mszanie Dolnej. Otrzymała ona dyplom z rąk Haliny Cimer, zastępcy Małopolskiego Kuratora Oświaty. W całym województwie stypendium otrzymało 316 uczniów małopolskich szkół.

O stypendium Prezesa Rady Ministrów mogli się ubiegać uczniowie, którzy otrzymali promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą w danej szkole średnią ocen lub wykazując szczególne uzdolnienia co najmniej w jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach wyniki co najmniej dobre.

Gratulujemy Agnieszce Kalecie i jej bliskim sukcesu oraz życzymy, żeby nadal rozwijała swoje pasje i zainteresowania.

ANNA PETRYCKA

Incydenty z wilkami

W ostatnim czasie zauważyliśmy wzrost liczby zgłoszeń sytuacji konfliktowych z udziałem wilka.

Rosnąca presja człowieka na środowisko naturalne, a także zwiększenie się liczebności wilków, wpływa bezpośrednio na styczność wilków z ludźmi, również tam, gdzie nie był widywany. Zgłaszane są incydenty z wilkami, które nie uciekają przed człowiekiem, pojawiają się w pobliżu zabudowań mieszkalnych oraz atakują psy na posesjach. Trzeba zwrócić uwagę na fakt iż w latach 2002 – 2020 w całej Europie nie było przypadku śmierci człowieka spowodowanej przez wilka, a zatem nie należy podsycać ani ulegać negatywnym emocjom co do tego gatunku zwierząt. Wilk jest także pożytecznym zwierzęciem, który reguluje populacje zwierząt leśnych takich jak sarna, jeleni czy też dziki, które także wyrządzają szkody w lasach oraz

w uprawach rolnych. Wilk z racji swojej biologii jest drapieżnikiem i może być potencjalnym zagrożeniem dla ludzi. W związku z powyższym wszelkie próby lub ataki na zwierzęta gospodarskie lub domowe powinny być w miarę możliwości rejestrowane, ponieważ materiały te pomagają w podjęciu odpowiednich działań adekwatnych do skali zagrożenia. Zdarzenia te należy niezwłocznie zgłosić do Urzędu Gminy, nr tel. 183310009 wew. 123. Wszystkie zgłoszenia będą przekazane zgodnie z kompetencjami do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie. W przypadku pośredniego zagrożenia istnieje możliwość uzyskania zezwolenia na płoszenie i niepokojenie lub odłów, natomiast w przypadku realnego zagrożenia, zezwolenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na zabicie zwierzęcia.

RAFAŁ PŁAWECKI

FOT. ARCH.

Zagórzańscy seniorzy w Skrawku Nieba

Koronka, maź, andrzejki, nić porozumienia, tak w wielkim skrócie można podsumować wyjazd zagórzańskich seniorów w urokliwe okolice Beskidu Niskiego, a konkretnie do Skrawka Nieba – stowarzyszenia i agroturystyki o tej samej nazwie.

Jednak za dużo się wydarzyło w ciągu jednego dnia, by to tylko tak skąpo opisać. Na zaproszenie Stowarzyszenia Skrawek Nieba do udziału w projekcie „Aktywny i kreatywny senior” odpowiedziała grupa Zagórczyń, która wczesnym rankiem, w poniedziałek, 27 listopada, wyruszyła w stronę Gorlic. Pierwszym przystankiem w bogato przygotowanym programie wszelkich aktywności była zaprzyjaźniona z Zagórzańskimi Dziedzinaми przepiękna miejscówka – Skrawek

Nieba w Łosiu. Tam, wykonując pod okiem Marzeny świąteczne kartki wszyscy poczuli zbliżające się Boże Narodzenie. Nie dość, że aura była iście świąteczna i śnieg przyozdobił nam widoki za oknem, to jeszcze każdy miał okazję stworzyć autorską kartkę z życzeniami na Gody. Niektórych tak pochłonęła ta twórcza praca, że ciężko im było oderwać się aby realizować kolejne punkty programu.

Trzeba się było spieszyć, bo o umówionej godzinie zaplanowana była wizyta w miejscowej cerkwi grekokatolickiej, którą specjalnie dla nas otworzył ks. Paweł. Poznaliśmy przepiękne wnętrza tej świątyni i sporo dowiedzieliśmy się o parafii grekokatolickiej, zrzeszającej wiernych z całej okolicy, uczestniczących jeszcze w nabożeństwach. Tuż

po sąsiedzku z cerkwią znajduje się „Zagroda Maziarska” – oddział gorlickiego Muzeum. Czekaliśmy tam zwiedzanie i poznawanie tajemnic wytwarzania maży, dziegcia i smarów, z których słynęła ta okolica. Te łemkowskie wsie, Łosie i sąsiednia Bielanka, były kiedyś najsłynniejszymi handlowymi potentatami w tej dziedzinie. Tutaj również spotkaliśmy się z niezwyklej uprzejmością. Jak wiadomo, każde muzeum zwyczajowo nieczynne jest w poniedziałki, natomiast specjalnie dla naszej grupy udało się udostępnić tę przepiękną zagrodę. Gdy lekko zmarznięci wróciliśmy po tej lekcji historii do ciepłej sali w „Skrawku Nieba” czekała nas kolejna niespodzianka – na rozgrzanie, na talerzach czekały na nas specjały lokalnej kuchni, czyli łemkowskie gołąbki, nadziewane far-

szem z ziemniaków, ale też homiłki i proziaki podawane na dwa sposoby: z masłem z czosnkiem niedźwiedzim lub ze smalcem. Na samo wspomnienie znowu cieknie ślinka... Zresztą te potrawy bardzo szybko zniknęły ze stołu. Wśród słodkości na deser czekała jeszcze jedna niespodzianka: andrzejkowe ciasteczko z wróżbą! Każdy dostał swoją własną dowolnie interpretowaną sentencję. Nie trzeba jednak być wróżbitą, by wiedzieć, że gdy na sali stoją specjalne wałki wypchane słomą to zaraz pojawi się Ewa Szpila, specjalistka od koronki klockowej z Bobowej. Spotkanie z największą specjalistką w tej dziedzinie mogło skutkować tylko jednym – każdy odważny mógł zasiąść przy wałku i spróbować swych sił w nauce prostego ściegu „siekanek” przekładając drewniane klocki, to w jedną, to w drugą stronę. Wtajemniczeni wiedzą już jak robić „góra – dół, dół góra”. No wicjusze w skupieniu starali się nie pomylić ruchów zgodnie ze wskazówkami Ewy, ale gdy przy wałku zasiadła sama Ewa ledwo kto mógł nadażyć za jej ruchami, a klocki, przy tak szybkim przekładaniu nici, wydawały przepiękny, uspokajający dźwięk. I znowu niezliczona ilość opowieści i anegdot zatrzymały nas przy misternej koronkowej robocie na dłużej, jednak trzeba było ruszać dalej – czekali na nas miejscowi seniorzy, który w Ropicy Polskiej mieli

przygotowane spotkanie muzyczno-taneczne „Andrzejki dawniej i dziś”. Miło było wspólnie posiedzieć przy jednym stole i wymienić się doświadczeniami, a jeszcze milej skończyć ten wieczór na wspólnej zabawie z wróżkami i koncertem akordeonowym. Niestety, ani lanie wosku, ani wróżby z pudełka, ani fanty ukryte pod miseczką nie przewidziały, że czas tak szybko upłynie i trzeba będzie wracać do domu. Żegnaliśmy się z podziękowaniem za udany wyjazd i obietnicą, że jeszcze się spotkamy, tym razem w rewanżu,

zaprośmy do siebie – zobaczymy się w Zagórzańskich Dziedzinach, ale już w zielonych okolicznościach przyrody!

Wizyta zagórzańskich seniorów w Łosiu odbyła się w ramach programu „Aktywny i kreatywny senior” realizowany przez Stowarzyszenie Skrawek Nieba w partnerstwie z Ośrodkiem Kultury Gminy Gorlice. W spotkanie zaangażowały się również Zagórzańskie Dziedziny.

Zadanie jest realizowane przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

KREATORZY ZAGÓRZAŃSKICH DZIEDZIN

Uroczyste rozdanie stypendium Wójta Gminy Mszana Dolna

„Cena sukcesu to ciężka praca, poświęcenie i determinacja, by niezależnie od tego czy w danej chwili wygrywamy czy przegrywamy dać z siebie wszystko.”

VINCE LOMBARDI

W dniu 12 października br. w budynku Urzędu Gminy Mszana Dolna po raz dwunasty odbyło się uroczyste wręczenie stypendiów Wójta Gminy Mszana Dolna dla najbardziej uzdolnionych uczniów. Stypendia za bardzo dobre wyniki przyznane zostały najlepszym uczniom szkół podstawowych z terenu gminy. Komisja Stypendialna po dokonaniu oceny formalnej i merytorycznej, w oparciu o ustalone kryteria przyznała stypendia dla 48 uczniów za rok szkolny 2022/2023.

W uroczystości wzięli udział również rodzice wyróżnionych uczniów. – *Z wielkim zadowoleniem możemy stwierdzić, że mamy wspaniałych uczniów, nauczycieli, rodziców, których mądra współpraca motywuje nasze pociechy do wyjątkowej pracy. Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy dotychczasowych osiągnięć w nauce i życzymy, aby to wyróżnienie było inspiracją do dalszego rozwoju talentu i osiągania jeszcze lepszych wyników w nauce* – wyraził przekonanie Wójt.

Stypendium Wójta Gminy Mszana Dolna za rok szkolny 2022/2023 otrzymali:

Zespół Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej:

1. Przemysław Poręba
2. Marcin Fałdziński
3. Weronika Wsół
4. Paulina Grabiec
5. Julia Kubowicz

Zespół Placówek Oświatowych w Kasince Małej

1. Antoni Jakubiak
2. Wiktoria Pajdzik
3. Amelia Skolarus
4. Konrad Nosal
5. Marcin Wróbel

Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasince Małej

1. Karolina Cież
2. Gabriela Cież
3. Patrycja Drabik
4. Michał Szczyпка
5. Agnieszka Bydłoń
6. Magdalena Drabik
7. Gabriela Drabik
8. Karol Michałak
9. Zuzanna Zięba
10. Michał Jakubiak

Szkoła Podstawowa nr 3 w Kasince Małej

1. Joanna Nawara
2. Mateusz Filipiak

Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu

1. Martyna Pałac
2. Anna Dawiec
3. Kamila Wąchała

4. Urszula Kolibabka
5. Jakub Opyd
6. Blanka Aksamit
7. Ewelina Wojtyczka
8. Bartłomiej Złydaszyk

Szkoła Podstawowa w Łętowie

1. Laura Zoń
2. Anna Niedojad
3. Emil Halama

Szkoła Podstawowa w Glisnem

1. Michał Skowronek
2. Wiktor Piekarczyk
3. Jakub Łacny

Szkoła Podstawowa nr 1 w Mszanie Górnej

1. Zuzanna Kijek

Zespół Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej

1. Milena Trybus
2. Miłosz Malarz

Zespół Szkoły i Przedszk. w Łostówce

1. Anna Plechowicz
2. Joanna Dudzik
3. Stanisław Dudzik
4. Wiktoria Rapacz
5. Laura Kołodziej

Zespół Szkoły i Przedszk. w Olszówce

1. Dawid Sznajder

Zespół Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej

1. Justyna Złydaszyk
2. Marcin Skowronek
3. Jakub Ślaga.

Gratulujemy uczniom wysokich osiągnięć!
MAŁGORZATA LUPA

Medale dla Zagórzanek

Zawodnicy LKS „Witów ski” Mszana Górna we wrześniu i październiku br. rywalizowali w zawodach Pucharu Polski w biegach na nartorolkach.

Najwięcej startów i medali stało się udziałem kadrowiczki, Aleksandry Kołodziej. W zawodach techniką łyżwową w Klikuszowej była trzecia. W Ptaszkowej, gdzie rozgrywano równolegle Puchar Polski i Mistrzostwa Polski Seniorów, w zawodach Pucharu Polski Juniorów Ola była trzecia w sprincie i druga w biegu na 10km techniką łyżwową. W Mistrzostwach Polski Seniorów zajęła odpowiednio 5 i 4 miejsce. Szczególnie cieszy ten drugi start, gdzie pokonała znacznie wyżej notowaną rywalkę.

Tego samego dnia drugie miejsce w kategorii młodziczek zajęła Emilia Grzędziak. Również drugie miejsce, ale tydzień wcześniej i w dalekim Szelmencie koło Suwałk wywalczyła najmłodsza z reprezentantek LKS Witów ski – Martyna Krzanik – w biegu techniką klasyczną. Tu trzeba było pokonać mocną grupę miejscowych zawodniczek, a do najlepszej z nich zabrakło tylko 3 sekundy!

– *Biegi na nartorolkach są przerwaniem w treningach jesiennych, wyniki naszych zawodniczek dają nadzieję na dobre występy w zimie na nartach* – podkreśla trener biegaczek narciarskich.

KRZYSZTOF JAROSZ, Fot. czs.gminagrybow.pl

Martyna Krzanik z Łętowego mistrzynią Województwa Małopolskiego w biegu na 600 m

W dniu 19 października 2023r. w Tarnowie odbyły się Małopolskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Indywidualnej Lidze Lekkoatletycznej.

Największy sukces odniosła uczennica klasy VII Szkoły Podstawowej w Łętowym – Martyna Krzanik, która została mistrzynią województwa w biegu na 600 m. Nie byłoby jej sukcesu bez wytrwałości, poświęcenia czasu wolnego na treningi, ale też wielkiego zaangażowania naszego nauczyciela wychowania fizycznego Pana Krzysztofa Jarosza, który od lat trenuje dzieci i młodzież z naszej szkoły.

Martynie oraz Panu Krzysztofowi składamy wielkie gratulacje i życzymy dalszych sukcesów sportowych.

NATALIA CIOLKIEWICZ

Miłosz Malarz z nagrodą za wybitne osiągnięcia sportowe

30 października b. r., podczas LXVI Sesji Rady Gminy Mszana Dolna, Miłosz Malarz, skoczek narciarski z Mszany Górnej, odebrał z rąk Bolesława Żaby, Wójta Gminy Mszana Dolna, nagrodę za wybitne osiągnięcia sportowe w ciągu 2022 roku.

Talentu i sukcesów młodemu i zdolnemu sportowcowi gratulował również Jan Chorągwicki, Przewodniczący Rady Gminy oraz Katarzyna Szybiak, Zastępca Wójta.

Miłosz Malarz jest uczniem szóstej klasy Szkoły Podstawowej w Zespole Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej. Skoki narciarskie trenuje od 2018 roku. Obecnie należy do Klubu Sportowego „RUTKOW-SKI” w Skrzypnem, prowadzonego przez trenera i prezesa, Łukasza Rutkowskiego.

Zawodnik co roku reprezentuje klub w zawodach krajowych i zagranicznych, zdobywając cenne punkty. Miłosz uprawia także z sukcesami kombinację nor-

weską. Ponadto osiąga również wysokie wyniki w nauce.

Do jego najważniejszych osiągnięć w ciągu roku 2022 zaliczyć należy:

osiągnięcia międzynarodowe:

– IV miejsce indywidualnie w zawodach FIS Kids GRAND PRIX w Ruhpolding w Niemczech (08.10.2022r.)

– I miejsce w zawodach FIS (drużynowo) w Ruhpolding w Niemczech (09.10.2022r.)

osiągnięcia ogólnopolskie:

– I miejsce w zawodach LOTOS CUP KIDS 2022 w skokach narciarskich (29.01.2022r.)

– IV miejsce w zawodach LOTOS CUP KIDS 2022 w kombinacji norweskiej (29.01.2022r.)

– V miejsce w zawodach LOTOS CUP KIDS 2022 w skokach narciarskich (13.03.2022r.)

– VI miejsce w zawodach LOTOS CUP KIDS 2022 w kombinacji norweskiej (14.03.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (17.09.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (18.09.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (30.09.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (01.10.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (14.10.2022r.)

– I miejsce w zawodach ORLEN CUP Lato 2022 w skokach narciarskich w kat. Chłopiec starszy (15.12.2022r.)

Wysokie wyniki w zawodach sportowych w roku 2022 przyczyniły się do zwycięstwa Miłosza Malarza w klasyfikacji generalnej ORLEN CUP 2022/2023 w skokach narciarskich w kategorii Chłopiec starszy.

MAGDA POLAŃSKA

Zagórzeńska Msza św.

31 GRUDNIA 2023 R.

GODZ. 14.00

ZABYTKOWY KOŚCIOŁ W LUBOMIERZU

**OD 13:30 WSPÓLNE KOLEĐOWANIE PRZY ŹŁÓBKU
POPROWADZI ZWIĄZEK PODHALAN ODDZIAŁ LUBOMIERZ**

Orkiestra Dęta Mszana Górna
Parafia pw. św. Michała Archaniota w Mszanie Dolnej
zapraszają na

Zagórzeński Koncert Świąteczno-Noworoczny

29 GRUDNIA 2023 | 19:00 | Kościół pw. św. Michała Archaniota w Mszanie Dolnej

Wystąpią:

- Orkiestra Dęta Mszana Górna,
- Solistki: Adrianna Albrzykowska, Sara Kurek,
Małgorzata Natanek, Zuzanna Potoniec,
Aleksandra Wąchała,
- Soliści: Piotr Brożek, Tomasz Jarosz, Bogusław Nawara,
- Chór z Parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Mszanie Dolnej,
- Kwintet smyczkowy.

Dyrygent

- Tomasz Węglarz

Konferansjer

- Bartosz Gocał

Patronat honorowy: Urszula Nowogórska
Poseł na Sejm RP

Witold Kozłowski
Marszałek Województwa
Małopolskiego

Paweł Szczygieł
Dyrektor RDLP w Krakowie

Mieczysław Uryga
Starosta Powiatu Limanowskiego

Bolesław Żaba
Wójt Gminy Mszana Dolna

